

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.15

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” un paplašinātajā platībā Līvānu novada Jersikas pagastā

Derīgs līdz 2020.gada 25.septembrim

Paredzētās darbības ierosinātājs un Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*Īpašumi EG*”, reģistrācijas Nr. 40103442701, adrese: “*Tigranas*”, Ikšķiles novads, Tīnūžu pagasts, LV – 5015, tālrunis 65058985 (turpmāk - Ierosinātāja).

SIA “*Firma L4*”, reģistrācijas Nr. 40003236001, adrese: Jelgavas iela 90, Rīga, LV-1004, tālrunis 67500180 (turpmāk - Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

- 2016. gada 8. septembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” un paplašinātajā platībā Līvānu novada Jersikas pagastā.
- 2017. gada 8. maijā iesniegts pārstrādāts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” un paplašinātajā platībā Līvānu novada Jersikas pagastā.
- 2017.gada 26.jūlijā iesniegts aktualizēts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk - Ziņojums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgā izrakteņa – dolomīta ieguve derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” un paplašinātajā platībā (turpmāk - Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Līvānu novada Jersikas pagasts, nekustamais īpašums “*Priedulāji*” (kadastra Nr. 76520040001; zemes vienības kadastra apzīmējums Nr.76520040054), derīgo izrakteņu atradne “*Priedulāji*” un paplašinātā platība - nekustamie īpašumi “*Rudzupuķe*” (kadastra Nr.76520040039), “*Grāvmalas*” (kadastra Nr.76520040046), “*Rudzugraudi*” (kadastra Nr. 76520040004; zemes

vienības kadastra apzīmējums Nr.76520040017) un “*Lietaunieki*” (kadastra Nr.76520040205) (turpmāk - Darbības vieta vai Īpašumi).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ierosinātāja ir iecerējusi veikt dolomīta ieguvī atklātā karjerā 30,5 ha kopplatībā Līvānu novada Jersikas pagasta derīgo izrakteņu atradnē nekustamajā īpašumā “*Priedulāji*” (kadastra Nr. 76520040001; zemes vienības kadastra apzīmējums Nr.76520040054) 4,2 ha platībā un paplašinātajā platībā – nekustamos īpašumos “*Rudzupuķe*” (kadastra Nr.76520040039) 13,3 ha platībā, “*Grāvmalas*” (kadastra Nr.76520040046) 5,5 ha platībā, “*Rudzugraudi*” (kadastra Nr. 76520040004; zemes vienības kadastra apzīmējums Nr.76520040017) 1,9 ha platībā un “*Lietaunieki*” (kadastra Nr.76520040205) 5,6 ha platībā.
- 3.1.2. Atradnē “*Priedulāji*” un paplašinātajā teritorijā derīgo izrakteņu ieguvī plānots uzsākt pēc izstrādes pabeigšanas esošajā atradnē “*Rudzusala*”, kas atrodas teritorijā starp Īpašumiem (Darbības vietas centrālā daļā). Visā plānotajā dolomīta ieguves laikā paredzēta posmsecīga teritoriju izstrāde, vienlaikus darbus veicot tikai vienā no ieguves iecirkņiem. Plānotais maksimālais dolomīta ieguves apjoms gadā ir ~ 140 000 t (~ 48 276 m³ pie blīvuma 2,9 g/cm³). Kopējo ieguves apjomu nav plānots palielināt. Tomēr norādīts, ka Ziņojumā norādītie apjomi ir indikatīvi un var nedaudz mainīties, ņemot vērā pieprasījumu tirgū.
- 3.1.3. Gan nekustamā īpašuma “*Priedulāji*” un paplašinātās platības, gan esošās atradnes “*Rudzusala*” īpašniece ir Ierosinātāja. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto kopumā IVN izpētes teritorija un esošā atradne “*Rudzusala*” robežojas ar 23 zemes īpašumiem.
- 3.1.4. Lai Darbības vietu sagatavotu dolomīta iegūšanai, plānots veikt augsnes slāņa noņemšanu un pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu, veicot tā atsūkņēšanu un novadīšanu no Darbības vietas. Pēc tam paredzēta dolomīta irdināšana ar spridzināšanas metodi, iegūtā materiāla transportēšana uz drupināšanas – šķirošanas iekārtām, materiāla drupināšana, šķirošana, skalošana, uzglabāšana un transportēšana tālākai realizācijai. Iegūtā dolomīta plānotais izmantošanas veids - izejviela dolomītu šķembu ražošanai.
- 3.1.5. Visas ar dolomīta ieguvī, apstrādi un transportēšanu saistītās darbības plānots veikt tikai dienas periodā no plkst. 7:00 – 19:00. Ieguve paredzēta maksimāli 3 mēnešus gadā, 8-12 stundas dienā, darbs šķirošanas laukumā plānots 7 mēnešus gadā, darba dienās, 8 stundas dienā, savukārt gatavās produkcijas izvešana atkarībā no pieprasījuma plānota visu gadu, iespējams, darbus pārtraucot laika posmā no decembra līdz aprīlim. No Ziņojuma izriet, ka Paredzētā darbība netiks veikta brīvdienās un svētku dienās. Dolomīta pārstrādes laikā (153 dienas gadā) plānoti aptuveni 30 kravas mašīnu reisi dienā (turp un atpakaļ – 60 braucieni; 1 kravas mašīna ik pēc 8 minūtēm). Dolomīta spridzināšanas darbus plānots veikt maksimums 6 reizes gadā.
- 3.1.6. Derīgo izrakteņu ieguvī paredzēts veikt ar atklāto paņēmieni, veidojot vairākas kāples kopumā līdz pat ~16 m dziļumam (prognozētais kāpļu skaits 2 - 3). Tajā pat laikā Ziņojumā norādīts, ka tehnoloģiski iespējama karjera ierīkošana arī 4 kāplēs.
- 3.1.7. Tā kā esošā un potenciālā ieguves teritorija ir ar līdzīgu ģeoloģisko uzbūvi, tad darbus gan atradnē “*Priedulāji*”, gan paplašināmajā platībā pēc ģeoloģiskās izpētes veikšanas, krājumu akceptācijas un zemes dziļu izmantošanas licences saņemšanas plānots veikt izmantojot analoģu tehnoloģiju un tehniskos līdzekļus kā pašlaik izmantojamajā atradnē “*Rudzusala*”, līdz ar to ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – arī IVN) ietvaros detalizēti raksturota atradnes “*Priedulāji*” teritorija un tajā plānotie darbi.

- 3.1.8. Sākotnēji IVN procedūra dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” Līvānu novadā, Jersikas pagastā 4,21 ha platībā tika piemērota ar Biroja 2013.gada 8.februāra lēmumu Nr.40 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 11.panta kritērijiem, kas cita starpā paredz vērtēt ietekmju savstarpējo un summāro ietekmi, kā arī ņemot vērā, ka perspektīvā derīgo izrakteņu ieguve plānota arī ievērojami lielākā platībā, kas summāri pārsniedz Novērtējuma likuma 1.pielikuma 25 punktā noteikto apjomu (25ha). 2013.gada 15.maijā pēc ierosinātās pieprasījuma Birojs dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” ietekmes uz vidi novērtējumam izsniedza programmu. Biroja lēmums un programma tika izdota Īpašumu iepriekšējam īpašniekam SIA “*Mark Invest Latvia*”. IVN ziņojumu Izstrādātāja Birojā pirmoreiz iesniedza 2014.gada 29.augustā.
- 3.1.9. IVN procedūras norises laikā - 2015.gada 11.jūnijā Birojs no Ierosinātās saņēma iesniegumu, ar kuru Ierosinātāja informēja, ka ir īpašuma “*Priedulāji*” jaunā īpašiece un lūdza Biroju papildināt un grozīt IVN programmu, ņemot vērā, ka plānots paplašināt Darbības vietas platību un ieguve plānota arī citos Ierosinātājai piederošos nekustamajos īpašumos - “*Rudzupuķe*” 13,3 ha platībā, “*Grāvmalas*” 5,5 ha platībā, “*Rudzugraudi*” 1,9 ha platībā un “*Lietaunieki*” 5,6 ha platībā.
- 3.1.10. Pamatojoties uz Ierosinātās lūgumu, Birojs 2015.gada 7.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.3-01/1329 par ietekmes uz vidi novērtējumu, kurā Birojs informēja Ierosinātāju, ka pirms aktualizētās programmas izdošanas Paredzētajai darbībai - dolomītu ieguvei atradnē “*Priedulāji*” un paplašināmajā teritorijā, nepieciešams veikt Paredzētās darbības sākotnējo apspriešanu. Pēc sākotnējās sabiedriskās apspriešanas veikšanas Birojs 2015.gada 21. oktobrī izdeva programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam. Iesniedzēja 2016.gada 8.septembrī Birojā iesniedza IVN ziņojumu, taču, izvērtējot saņemtos komentārus un viedokļus, 2016. gada 6. oktobra vēstulē, ņemot vērā nepieciešamību Ziņojumā veikt vairākus precizējumus un papildinājumus, lūdza Birojam pārtraukt Ziņojuma izvērtēšanu. Ziņojuma pārstrādāto redakciju Iesniedzēja iesniegusi Birojā 2017.gada 8.maijā. Birojs lūdzis papildināt pārstrādāto ziņojuma versiju. Aktuālo Ziņojuma versiju Izstrādātāja Birojā iesniegusi 2017.gada 26.jūlijā.
- 3.1.11. Birojs uzskata par nepieciešamu papildus atzīmēt, ka Ziņojumā joprojām ir vairākas neprecizitātes un kļūdas, kā arī nepilnīga un savstarpēji pretrunīga informācija, kas apgrūtina Paredzētās darbības un ar tās veikšanu saistīto ietekmju (izmaiņu) novērtēšanu. Citu starpā tas saistīts ar apstākli, ka IVN sākotnēji iecerētajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “*Priedulāji*” uzsākts 2013.gadā un laika gaitā ir mainījusies faktiskā situācija, proti, paplašināta Darbības vietas teritorija, plānojot pakāpenisku teritorijas izstrādi, mainīta izstrādes tehnoloģija, kas paredz veikt pazemes ūdeņu atsūkņēšanu un novadīšanu u.c. Papildinot un pārstrādājot Ziņojumu ne visos aspektos apstākļu maiņa ņemta vērā, turklāt veicot izmaiņas Ziņojuma attiecīgās nodaļās, ne vienmēr veikti labojumi arī citās saistītajās nodaļās. Birojs norāda, ka Ziņojumā esošās neprecizitātes un nesaskanīgā informācija nereti veicina Paredzētās darbības Ierosinātājai izvirzīt papildus, nereti arī stingrākas, prasības saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu. Tomēr salīdzinājumā ar Ziņojuma versiju, kas Birojā tika iesniegta 2016.gada 8.septembrī, pārstrādātajā un aktualizētajā Ziņojuma versijā ir veikti uzlabojumi, tostarp veikta trokšņa modelēšana Darbības vietā un sniegti papildus skaidrojumi, tādēļ pašlaik konstatētās nepilnības kopumā vairs nav tik būtiskas, lai neizdotu Atzinumu. Kur iespējams un Atzinuma sniegšanai nepieciešams, Birojs ar šo Atzinumu kļūdas un neprecizitātes labo, kā arī norāda uz nepilnīgo un savstarpēji pretrunīgo informāciju, ko gala lēmuma pieņēmējs var ņemt vērā, izdodot Novērtējuma likuma 21.pantā paredzēto akcepta lēmumu.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzētās Darbības vieta - atradne "*Priedulāji*" un paplašinātā platība, kurā plānota dolomīta ieguve, atrodas Līvānu novada Jersikas pagastā ~ 6,2 km uz DA no Līvānu centra un ~ 5,5 km attālumā no valsts galvenā autoceļa A6 *Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža* (turpmāk – autoceļš A6). Atradnes "*Priedulāji*" tiešā tuvumā (otrpus ceļam) atrodas atradne "*Rudzusala*", kurā periodiski Ierosinātāja veic derīgo izrakteņu ieguvu 4,18 ha platībā. Saskaņā ar Ziņojumu atradnes "*Rudzusala*" faktiskais izstrādes dziļums ir - 8 m, bet tas sasniedz - 16 m dziļākajā karjera daļā. Savukārt zemes vienībā "*Rudzupuķe*" pašlaik atrodas dolomīta materiāla šķirošanas laukums un dolomīta krautnes.
- 3.2.2. Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas dzīvojamās mājas un apdzīvotas vietas. Atbilstoši publiski pieejamajiem kartogrāfiskajiem materiāliem Darbības vietai tuvākā saimniecība "*Namiņi*" atrodas ~ 100 m attālumā Z virzienā no atradnes "*Rudzusala*" Z robežas, bet no tuvākās potenciālās ieguves teritorijas zemes gabalā "*Rudzupuķe*" saimniecība atrodas ~ 240 m attālumā. Saskaņā ar Ziņojumu pašlaik konkrētā viensēta ir neapdzīvota un dzīvojamās ēkas ir sabrukušas. Attiecībā uz citām tuvākajām apdzīvotajām teritorijām norādāms sekojošais:
- 3.2.2.1. Z – ZA virzienā atrodas lauku apdzīvota vieta *Birzāki*, kurā esošās dzīvojamās ēkas atrodas vismaz 500 m attālumā no IVN izpētes teritorijas (viensētas "*Znotiņi*", "*Ozoldruvas*" u.c.), bet ZR virzienā - viensēta "*Iztekas*" atrodas ~ 665 m attālumā;
- 3.2.2.2. D virzienā ~ 650 m attālumā atrodas viensēta "*Egļukalns*", savukārt ~ 1 km attālumā - saimniecības "*Skaras*", "*Adenaite*", "*Vingri*";
- 3.2.2.3. R virzienā no Darbības vietas (800 – 900 m attālumā) atrodas viensētas "*Veciztekas*", "*Aizvēji*", "*Jauniztekas*", savukārt R – DR virzienā vairāk kā 1 km attālumā no IVN izpētes teritorijas atrodas lauku apdzīvota vieta *Iztekas* ar vairākām dzīvojamām mājām ("*Upenes*", "*Jaunozoli*", "*Laides*", "*Zībergi*" u.c.);
- 3.2.2.4. citas viensētas galvenokārt ietilpst apdzīvotu vietu un ciemu teritorijā vismaz 1,7 km un lielākā attālumā no Darbības vietas (ciems *Upenieki* DR virzienā, *Grumertgrāveri* D virzienā, *Jaunbirzāki* ZA virzienā un *Iesalnieki*, *Vuceni* ZR virzienā).
- 3.2.3. Saskaņā ar Līvānu novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam Darbības vietas plānotās (atļautās) izmantošanas mērķis ir derīgo izrakteņu ieguve. Konkrētā teritorija noteikta kā īpašo noteikumu teritorija "*Derīgo izrakteņu teritorija*", kas izveidota ar mērķi aizsargāt teritoriju no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi, ja tiek veikta saimnieciskā darbība, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvu vai zemes virsmas reljefa pārveidošanu.
- 3.2.4. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietu un tuvāko apkārtni galvenokārt raksturo meliorētu lauksaimniecības zemju – tīrumu un ganību veidota ainava līdzenos reljefa apstākļos. Gar zemes vienības "*Priedulāji*" A un D robežu, kā arī zemes vienības "*Grāvmalas*" D robežu 3 – 4 m platumā virzās ceļš ar dolomīta šķembu segumu, aiz kura savukārt atrodas meliorācijas grāvis un meliorētas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas tiek izmantotas zālāju audzēšanai un pļaušanai. Arī Z un R daļā Darbības vieta robežojas ar meliorētām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm (pļavas, ganības). A virzienā Darbības vietai piekļaujas mežu teritorijas, R atrodas meža masīvs – *Izteku mežs*. Tuvākos mežu masīvus veido bērzu un priežu sausieņu mežu biotopi.
- 3.2.5. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, un atbilstoši Ziņojumā novērtētajam atradnes "*Priedulāji*", kā arī potenciālās ieguves teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamās augu sugas un īpaši aizsargājami biotopi. Netālu no IVN izpētes teritorijas atrodas vairāku purvu teritorijas – lielākais no tiem ir *Krievu purvs*, kurā ietilpst *Birzāku purvs*, *Akaču purvs* un *Pētermuižas purvs*. Apmēram 6,5 km attālumā uz A - DA no plānotās Darbības vietas atrodas *Natura 2000* teritorijas dabas lieguma "*Dubnas paliene*" robeža.

- 3.2.6. Pēc ģeomorfoloģiskā iedalījuma Darbības vieta ietilpst Austrumlatvijas zemienes D daļā esošajā Jersikas līdzenumā, kur galvenais reljefa veidotājs ir glaciolimniskie nogulumi, kas klāj nozīmīgu teritorijas daļu zemes virspusē. IVN izpētes teritorijas reljefs ir līdzens ar vāju virszemes noteci. Reljefa absolūtās atzīmes mainās robežās no ~ 97,42 m līdz ~ 98,34 m vjl. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietā augšdevona Pļaviņu (D3pl) svītas dolomītus pārsedz kvartāra perioda augšējā pleistocēna un holocēna nogulumi. Segkārtu veido kvartāra nogulumi – bezakmens māls un morēnas smilšmāls ar nelielu oļu, laukakmeņu piejaukumu. Izpētes laikā aprēķināts, ka atradnē “*Priedulāji*” segkārtas apjoms ir ~ 169,5 tūkst. m³, biezums - no 3,2 līdz 5 m (vidēji 4,03 m). Saskaņā ar Ziņojumu visā izpētes teritorijā zem kvartāra virsmas sastopami Pļaviņu svītas (D3pl) nogulumi. Izpētes rezultātā noteikts, ka Pļaviņu svītas nogulumu sagulums teritorijā ir gandrīz horizontāls, un derīgā slāņa biezums mainās no ~13,8 m līdz ~15,8 m (vidēji ~14,88 m). Urbumos, kas veikti atradnes “*Priedulāji*” ģeoloģiskās izpētes laikā, atsegtais nogulumu biezums atkarīgs no kopējā struktūras plāna un kvartāra erozijas līmeņa, tas mainās no 14 m līdz 16,5 m. Ziņojumā sniegta informācija, ka pēc iežu litoloģiskajām īpašībām un uzbūves izmaiņām Pļaviņu svītas iežos var izdalīt trīs pasvītas, no kurām 2. un 3. pasvītas dolomīti (D3pl2-3) veido derīgo slāņkopu, bet 1. pasvītas dolomīti (D3pl1) – paslāni.
- 3.2.7. Raksturojot Darbības vietas aktīvās ūdens apmaiņas zonas, Ziņojumā sniegta informācija par sekojošiem hidroģeoloģiskiem slāņiem (secībā no zemes virsmas):
- 3.2.7.1. Kvartāra nogulumu sporādiskajā ūdens horizontā un sprosts slāņu kompleksā vienots gruntsūdens horizonts kvartāra nogulumos neveidojas. Tā kā gruntsūdeņi izplatīti savstarpēji nesaistītos, nelielos starpslāņos un lēcās, tad gruntsūdens līmeņu sadalījums Darbības vietā un tās apkārtnē nav ticis pētīts.
- 3.2.7.2. Pļaviņu ūdens horizonts, ko veido Pļaviņu svītas augšdaļas plaisaini un apūdeņoti dolomīti (derīgais slānis), ir galvenais ar plānoto darbību ietekmētais ūdens horizonts, kā arī galvenais ūdens horizonts, kas nosaka pazemes ūdeņu pieteci dolomītu karjeros. Vidējais slāņa biezums ir ~ 15 m, vidēja slāņa apakšējā atzīme ir ~ 79 m vjl. Saskaņā ar Ziņojumu Pļaviņu ūdens horizonta plūsma Darbības vietā vērsta uz ZR Daugavas virzienā, kas ir galvenā reģionāla pazemes ūdeņu drena jeb noplūdes apgabals. Otra svarīgāka vietēja pazemes ūdeņu drena jeb noplūdes (atslodzes) apgabals ir Dubna. Darbības vietā ir vairāki citi virszemes ūdensobjekti, kas drenē lielākoties tikai kvartāra nogulumu gruntsūdeņus, tādējādi nebūtiski ietekmējot Pļaviņu ūdens horizonta līmeņus. Pēc ķīmiskā sastāva Pļaviņu horizontā izplatīti hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi ar cietību 6,7 mekv/l un dzelzs saturu 3,7 mg/l.
- 3.2.7.3. Sekojošo Pļaviņu – Amatas sprotslāni veido Pļaviņu svītas pirmās (apakšējās) pasvītas mālaini dolomīti un dolomītmerģeļi, kā arī Amatas svītas augšdaļas aleirolīti un māli. Ziņojumā skaidrots, ka dolomītu izpētes laikā ir pārbūta tikai slāņa augšdaļa (~ 2,8 m) līdz ar to precīzs sprotslāņa biezums nav zināms, taču pēc apkārtējo ūdensieguves dziļurbumu griezumiem tas sasniedz 10-20 m.
- 3.2.7.4. Tālāk sekojošo Arukilas - Amatas ūdens horizontu kompleksu ar sprotslāņiem veido biezi smilšakmeņu slāņi ar aleirolītu un mālu starpslāņiem. Pēc apkārtējo ģeoloģiskās kartēšanas un ūdensieguves dziļurbumu datiem ūdens horizontu kompleksa biezums līdz reģionālajām Narvas svītas sprotslānim sasniedz 200 m. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto plānotā pazemes ūdens līmeņa pazemināšana var nebūtiski ietekmēt tikai ūdens horizontu kompleksa augšdaļu – Amatas ūdens horizontu, jo dziļāk iegulošais Gaujas ūdens horizonts atrodas lielā dziļumā (Gaujas svītas smilšakmeņu slāņa virsmas dziļums dolomītu atradņu vietā ir ap 80-85 m) un to klāj vairāki sprotslāņi.

- 3.2.8. Vērtējot teritorijas inženierģeoloģiskos apstākļus, Ziņojumā novērtēts, ka Darbības vieta raksturojama kā teritorija ar vienkāršiem inženierģeoloģiskiem apstākļiem. Tā kā derīgā slāņa biezums uzskatāms kā liels (~ 14,9 m), tehnoloģiski ir iespējama karjera ierīkošana ar 3-4 kāplēm. Dolomīta inženiertehniskās īpašības noteiktas, veicot teritorijas ģeoloģisko izpēti, kā rezultātā secināts, ka atradņu nogāžu (sienu) stiprinājums nav nepieciešams, jo dolomīti 4 – 5 m dziļumā ir masīvi un stipri, un iespējams izveidot karjeru ar līdz pat 20 m augstām praktiski vertikālām un stabilām sienām un derīgā izrakteņa ieguves laikā nav paredzami nogrūvumi. Papildus sniegta informācija, ka atradnes “*Priedulāji*” apkārtņē plaši izplatīta kūdra, kas ir vājas nestspējas grunts, tomēr tā neietekmē plānoto darbību, jo nav paredzēta jebkādu būvju celtniecība uz tās.
- 3.2.9. Ziņojumā novērtēts, ka Darbības vieta atrodas aktīvu ģeoloģisko procesu teritorijā - iespējamā virszemes karsta rajonā. Saskaņā ar Ziņojumu ģeoloģiskās izpētes gaitā karsta pazīmes izpētes urbumos tikušas konstatētas atradnes “*Priedulāji*” D un DR malā dažādos dziļuma intervālos, sākot no zemkvartāra virsmas (~ 3,4 - 4,3 m dziļumā) līdz pat 11 - 12,5 m dziļumam. Secināts, ka galvenokārt tās izplatītas Pļaviņu svītas dolomītu augšējā slānī, kur norit intensīvāka ūdens apmaiņa un līdz ar to dolomītu plaisu šķīdināšana notiek intensīvāk.
- 3.2.10. Darbības vieta atrodas Daugavas upes lielbaseinā, Daugavas upes sateces baseinā. Teritorijai tuvākās ūdensteces ir Daugava, Dubna un Izteka, bet lielākie ezeri Jersikas pagastā ir Iesalnieku ezers un Jersikas ezers, kas atrodas attiecīgi ~ 4 un 6 km attālumā uz ZR no Darbības vietas. Daugavas upe atrodas ~ 4,5 km attālumā uz R, Dubnas upe atrodas ~ 6 km attālumā uz Z no plānotās dolomītu ieguves teritorijas, savukārt Iztekas upe, kas ir Daugavas labā krasta pieteka, no Darbības vietas robežas atrodas ~ 2 km attālumā R virzienā un ieplūst Daugavā iepretim pagriezienam no autoceļa A6 uz ciemu *Upenieki*.
- 3.2.11. Saskaņā ar Ziņojumu:
- 3.2.11.1. Darbības vieta un tās tiešā tuvumā esošās teritorijas ir meliorētas. Virszemes ūdens plūsmas dominējošais virziens no plānotajām dolomīta ieguves teritorijām ir vērsts uz ZR uz Iztekas upi, kā arī uz DA Krievu purva virzienā. Virszemes ūdens plūsmas tiek regulētas, pateicoties ierīkotajai slēgtajai un atklātajai meliorācijas sistēmai. Hidroloģiskā tīkla karte pievienota 4.pielikumā.
- 3.2.11.2. D virzienā no atradnes “*Priedulāji*” atrodas meliorācijas grāvis (dziļums ir ~ 2,5 m), kurš posmā gar Izteku mežu veido kontūrgrāvi, kas tālāk ūdeņus no blakus esošajām lauksamniecības zemēm īpašumiem, kā arī no atradnes “*Rudzusala*”, novada valsts nozīmes ūdensnotekā - Iztekas upē. Pamatojoties uz IVN ietvaros veikto teritorijas apsekošanu 2013.gada vasarā, Ziņojuma autori norādījuši, ka sausajos periodos grāvis praktiski ir sauss un aizaudzis.
- 3.2.11.3. Iztekas upe nav iekļauta Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” (turpmāk Noteikumi Nr.118) 2¹.pielikumā – to upju un upju posmu, kas noteikti par prioritārajiem zivju ūdeņiem, sarakstā. Iztekas upes gultne ir regulēta, sekla, un straumes ātrums ir mazāks par 0,2 m/s.
- 3.2.12. Pēc Atradnes teritorijai tuvākās meteoroloģiskās stacijas Zīlāni ilggadīgajiem datiem teritorijā valdošie ir R, DR un D vēji.
- 3.2.13. Darbības vieta nav noteikta kā piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta. Tuvākajā apkārtņē ~ 5-6 km attālumā atrodas viena potenciāli piesārņota vieta un vēl divas teritorijas, kas iekļautas potenciāli piesārņoto vietu reģistrā.

- 3.2.14. Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā nav vēsturisko vai arheoloģisko pieminekļu. Tuvākie kultūras un vēstures pieminekļi atrodas vairāk kā 3 km attālumā no atradnes “*Priedulāji*” un potenciālajām ieguves teritorijām, kur paredzēts veikt dolomītu ieguvī. Plānotā darbība neskar minēto pieminekļu aizsargjoslas.
- 3.2.15. Atradnes “*Priedulāji*” teritorijā ir noteikti sekojoši apgrūtinājumi – gar D robežu regulētas ūdensnotekas aizsargjoslas teritorija un ceļu servitūti teritorijas A un D pusē 0,15 un 0,04 ha platībā.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Darbības vietā paredzēts izstrādāt augšdevona Pļaviņu svītas dolomītus ~ 30,5 ha platībā. Pašlaik Ierosinātāja periodiski veic derīgo izrakteņu ieguvī atradnē “*Rudzusala*”, kas atrodas atradnes “*Priedulāji*” un potenciālo ieguves teritoriju tiešā tuvumā. Ziņojumā skaidrots, ka iecirkņu izstrādi plānots veikt posmsecīgi, proti, paplašināmajā teritorijā derīgo izrakteņu ieguve tiks uzsākta pēc tās pabeigšanas pašlaik izmantotajā atradnē “*Rudzusala*”. Ziņojuma autori, pamatojoties uz zemes vienībās “*Priedulāji*” un “*Rudzusala*” līdz šim veikto ģeoloģisko izpēti, secinājuši, ka nekustamo īpašumu ģeoloģiskā uzbūve ir līdzīga, līdz ar to prognozējams, ka dolomīta ieguves tehnoloģiskie risinājumi neatšķirsies no pašlaik izmantojamajiem. Saskaņā ar Ziņojumu tiek plānots, ka ieguve atradnē “*Rudzusala*” un pēc tam atradnē “*Priedulāji*” varētu tikt veikta ~ 20 gadus.
- 3.3.2. Atbilstoši Ziņojumam dolomīta slāņa nosusināšanu un dolomīta ieguvī plānots veikt fragmentāri un pakāpeniski pa atsevišķiem iecirkņiem, kuru vidēji prognozējamā iecirkņu platība varētu sasniegt 3-4 ha, vienlaikus norādot, ka netiek plānots izstrādāt vienlaidus ieguves teritorijas lielākas par 4-6 ha. Tajā pat laikā norādīts, ka iecirkņu platība ir orientējoša un to platība tiks precizēta tehniskajā projektā.
- 3.3.3. Ziņojumā tiek aplūkotas Paredzētās darbības tehnoloģiskās alternatīvas (ieguve ar spridzināšanas vai vibrocirtņa metodi), kā arī aplūkotas atšķirīgas ieguves pieejas (ieguve izstrādājot atradnes “*Rudzusala*” un “*Priedulāji*” līdz 2. kāplei vai turpinot izstrādi dziļumā līdz 4. kāplei pašlaik izmantojamajā atradnē “*Rudzusala*”). Alternatīvu izvērtējums sniegts šī Biroja atzinuma 3.4.nodaļā).
- 3.3.4. Saskaņā ar Ziņojumu iegūtā dolomīta plānotais izmantošanas veids ir izejviela dolomītu šķembu ražošanai. Plānotais maksimālais dolomīta ieguves apjoms gadā ir 140 000 t (jeb 48 276 m³ pie blīvuma 2,9 g/cm³). Ziņojumā norādīts, ka kopējo ieguves apjomu, salīdzinot ar pašreizējo ieguves apjomu, nav plānots palielināt.
- 3.3.5. Ziņojumā sniegta informācija par pasaulē izmantotajām dolomīta ieguves metodēm – spiediena maiņas metodi, spridzināšanu, vibrocirtņa metodi, mehānisko irdināšanu ar ekskavatora kausu, kā arī griešanas (zāģēšanas) metodi.
- 3.3.6. Paredzētā darbība ietver dolomīta slāņa atdalīšanu no pamatslāņa, apstrādi drupināšanas – šķirošanas kompleksā un uzglabāšanu. Izstrādes tehnoloģiskā shēma pievienota Ziņojuma 11. pielikumā. Saskaņā ar Ziņojumu Ierosinātājas izvēlēta dolomīta ieguves tehnoloģija paredz:
- 3.3.6.1. Dolomīta atdalīšanu no pamatslāņa izmantojot spridzināšanu. Uzirdinātā derīgā materiāla transportēšanai uz drupināšanu vai uz krautnēm karjera ietvaros plānots izmantot kravas tehniku - damperi a-25C.4 (3 vienības), savukārt materiāla padevei uz drupināšanas - šķirošanas mobilajām iekārtām (*MR-122 Kleeman*, *MS-17D Kleeman* un *MS-18Z Kleeman*), kas atradīsies blakus esošajā atradnē “*Rudzusala*”, frontālos iekrāvējus *Liebherr 564* (2 vienības) un *Liebherr 954* (1 vienība). Plānots, ka dolomītu ieguves laikā tiks darbinātas divas mobilās iekārtas – drupinātājs un

šķīrotājs, bet, augot pieprasījumam, iespējams piesaistīt vēl vienu Ierosinātajās īpašumā esošu šķīrotāju. Ziņojumā norādīts, ka šķīrotāju sietu un attiecīgi ražojamā materiāla frakciju izmēri var tikt mainīti atkarībā no tirgus pieprasījuma un spēkā esošajiem būvmateriālu standartu prasībām.

- 3.3.6.2. Atkarībā no pieprasījuma ir paredzēts veikt arī derīgā materiāla skalošanu. Derīgā materiāla skalošanai plānots izmantot iekārtu *TRIO TCW 3618*, kuras sastāvā ietilpst ūdenssūkņi ar ražību 150 m³/h. Tādējādi maksimālais nepieciešamais ūdens apjoms 1 darba dienas darbības nodrošināšanai ir 1200 m³ (kopējais ūdens apjoms karjerā pēc veiktajiem aprēķiniem ir ~ 2,3 milj. m³, kas uzskatāms par pietiekamu šķembu skalošanai).
- 3.3.6.3. Pārstrādes rezultātā iegūto materiālu paredzēts uzglabāt atklātās krautnēs. Gatavās produkcijas bērtnes plānots novietot jau esošās atradnes "*Rudzusala*" teritorijā. No kaudzēm ar frontāliem iekrāvējiem materiālu paredzēts iekraut kravas autotransportā, lai nogādātu pasūtītājam, vai nokraut brīvā vietā kaudzēs, kas plānotas ne augstākas par 6,5 m saskaņā ar drošības tehnikas noteikumiem. Ziņojumā skaidrots, ka detalizēti izstrādes darbu secība, kāpļu augstums, nogāžu slīpuma leņķi u.c. ar ieguvu un materiāla apstrādi saistītie jautājumi tiks risināti derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- 3.3.7. Atbilstoši Ziņojumam IVN ietvaros veiktās izpētes rezultātā noteikts, ka izpētītās atradnes "*Priedulāji*" teritorijā derīgo slāni veido Pļaviņu svītas 2. un 3. pasvītas (D3pl2-3) ieži, bet paslāni - pirmās pasvītas mālainie nogulumi (D3pl1). Ziņojumā skaidrots, ka robeža starp tiem ir labi izteikta un izsekojama visā atradnes laukumā kā augstāk iegulošo sīkkristālisko, kavernozo dolomītu nomaina ar zaļganpelēkiem mālainiem dolomītiem, dolomītmerģeļiem un māla starpkārtām. Līdz ar to izdalīti divi tehnoloģiskie ieguves slāņi - pirmais tehnoloģiskais ieguves slānis (~ 2,3 - 3,7 m) sakrīt ar Pļaviņu svītas trešās pasvītas iežiem, bet otrais tehnoloģiskais ieguves slānis (~11,0 - 13,2 m) sakrīt ar Pļaviņu svītas otrās pasvītas iežiem. Lielo derīgā slāņa biezuma dēļ Ziņojumā tiek rekomendēts otro tehnoloģisko ieguves slāni sadalīt divās 5 – 6 m biezās tehnoloģiskās kāplēs. Ziņojumā sniegts dolomītu slāņu raksturojums un 3.1. un 3.1.1.tabulā sniegti galvenie kvalitātes rādītāji 1. un 2.tehnoloģiskajam ieguves slānim.
- 3.3.8. No Ziņojuma izriet, ka Ierosinātajā plāno iegūt dolomītu līdz maksimums 16 m dziļumam (ja tas būs ekonomiski izdevīgi, t.sk. ņemot vērā atsūkņējamo ūdeņu apjomus) 3 kāplēs – 1. kāples izrakšana paredzēta līdz ~ - 6 m (t.sk. segkārtas noņemšana), 2. kāples izrakšana līdz ~ - 10 m un 3. kāples izrakšana līdz ~ - 16 m, līdz ar to, ņemot vērā vidējo zemes virsmas atzīmi 98 m vjl. un plānoto kāples augstumu 4-5 m, dziļāka karjera dibena (3. kāple) atzīme atbilst 82 m vjl., 2. kāples dibena atzīme 87 m vjl.
- 3.3.9. Lai varētu veikt dolomīta ieguvu zemāk par 1. kāpli, paredzēta pazemes ūdens atsūkņēšana. Ūdens atsūkņēšanai no karjera plānots izmantot ūdens sūkni ar jaudu 1000 m³/h (norādīts, ka otrs tādas pašas jaudas sūkņi tiks pieslēgts pēc nepieciešamības). Ziņojumā sniegta informācija, ka ieguvu un ar to saistīto pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu plānots veikt maksimums 3 mēnešus gadā. Ziņojumā novērtēts, ka šajā laikā veidosies pagaidu depresijas piltuve ap karjeru, bet pārējos 9-10 mēnešos notiks pazemes ūdens līmeņa atjaunošanās un stabilizācija, tādējādi ietekme uz hidroģeoloģiskajiem un hidroloģiskajiem apstākļiem būs nepastāvīga. Saskaņā ar Ziņojumu nepārtrauktas ilglaicīgas dolomītu slāņa nosusināšanas apstākļos ir sagaidāmi sekojoši atsūkņējamo ūdeņu apjomi: ~ 11 tūkst. m³/d no 3 ha lielas platības ar dibena atzīmi 87 m vjl. (2. kāple), ~ 17 tūkst. m³/d no 3 ha lielas platības ar dibena atzīmi 82 m vjl. (3. kāple). Ziņojumā norādīts, ka faktiskie karjerā atsūkņējamo un meliorācijas grāvī novadāmo ūdeņu apjomi dažu dienu laikā var sasniegt pat 48 tūkst. m³/d atsūkņēšanas

stadijas sākumā, ja atsūkņēšana tiek veikta periodiski. Pamazām pietece samazinās un atsūkņējamā ūdens apjoms stabilizējas iepriekš minētajos apjomos.

- 3.3.10. Atsūkņētā ūdens novadīšanai no izstrādājamā ieguves iecirkņa plānots izmantot esošo ūdens novadīšanas sistēmu, kuru paredzēts saglabāt visā ieguves laikā. Atsūkņētā ūdens novadīšanas shēma redzama Ziņojuma 3.9. attēlā. Izstrādājot atradni "*Priedulāji*", tās teritorijā plānots veidot ūdens savākšanas iebedri, no tās ūdeni paredzēts pārsūkņēt uz atradnes "*Rudzusala*" teritorijā esošu ūdenstilpi nostādīšanai, savukārt no tās ūdeni plānots novadīt meliorācijas grāvī, kas atrodas ~ 3 – 4 m attālumā. Esošais meliorācijas grāvis savāktos ūdeņus novada Iztekas upē. Analogi plānots organizēt ieguvi citos iecirkņos pēc atradnes "*Priedulāji*" izstrādes un rekultivācijas. Izstrādājot iecirkņus, kas atrodas uz R no atradnes "*Priedulāji*", kā nosēdbaseins var tikt izmantota atradnes "*Priedulāji*" teritorijā izveidojusies ūdenstilpe.
- 3.3.11. Periodiski paredzēts veikt dolomīta šķembu skalošanu, tam paredzot izmantot ūdeni no izveidotās ūdenskrātuves, kā arī turpat to novadīt. Pēc skalošanas ūdeni ar suspendētām daļiņām paredzēts novadīt ūdenskrātuves otrā galā – nostādīšanai. Saskaņā ar Ziņojumu skalošanu plānots veikt vienīgi tajos periodos, kad nenotiks ūdens atsūkņēšana no karjera, un skalošanas laikā šī ūdenstilpne nebūs savienota ar meliorācijas sistēmu, un tai nav paredzēta notece virszemes ūdens objektos.
- 3.3.12. Gatavās produkcijas bērtnes plānots novietot jau esošās atradnes "*Rudzusala*" teritorijā. Atradnes "*Rudzusala*" virsma ir ierīkota ar kritumu, lai virszemes ūdens paštecēs ceļā aiztecētu virzienā uz savākšanas vietu. Šos ūdeņus savāc jau esošie susinātajgrāvji, kas atrodas karjera tuvumā.
- 3.3.13. No Ziņojuma izriet, ka dolomīta transportēšanai plānots izmantot apkārtņē esošos pašvaldības un vietējas nozīmes autoceļus. To maršruti un izvietojums attiecībā pret dzīvojamām mājām parādīti Ziņojuma 4.2.attēlā. Izbraukšanu no karjera plānots organizēt izmantojot karjera pievadceļu ar dolomītu šķembu segumu, kas ticis izbūvēts 2011.gadā. Iespējamo transportēšanas maršrutu tuvumā atrodas vairākas saimniecības un apdzīvotas vietas. Transportēšanas maršrutu izvērtējums detālāk sniegts šī atzinuma 6.4.4.nodaļā.
- 3.3.14. Saskaņā ar Ziņojumu:
- 3.3.14.1. Tā kā blakus jaunajai ieguves vietai atrodas esoša dolomīta atradne "*Rudzusala*", kurā ieguvi veic Ierosinātāja, savukārt no A atradnei "*Rudzusala*" piekļaujas īpašums "*Rudzupuķe*", kurā pašlaik atrodas dolomīta materiāla šķirošanas laukums un iekārtas, kas paredzētas iegūtā dolomīta apstrādei, tad turpinot ieguvi līdzšinējā apjomā ar līdz šim izmantotajiem tehniskajiem līdzekļiem, jaunajās atradnēs nav paredzēts izveidot jaunus infrastruktūras objektus.
- 3.3.14.2. Tehnikas darbības nodrošināšanai nepieciešamo dīzeļdegvielu plānots uzglabāt atradnes "*Priedulāji*" teritorijā speciāli paredzētā tvertnē ar dubulto dibenu. Karjera tehnikas apkopes zonā paredzēts ierīkot traktortehnikas apkopes/degvielas uzpildes laukumu ar cieto segumu, notecējušā šķidruma savācējrenēm un zemē ieraktiem slēgtiem konteineriem, kuros šis šķidrums tiek savākts.
- 3.3.14.3. Darbinieku vajadzībām īpašumā "*Rudzusala*" ir novietoti divi vagoniņi un biotualetes. Sadzīves vajadzībām atradnes "*Rudzusala*" teritorijā ir izveidots 20 m dziļš ūdensapgādes urbums.
- 3.3.15. Ieguves vietu plānots rekultivēt, izveidojot ainaviskas ūdenstilpes. Daļu ieguves teritorijas plānots aizbērt ar ieguves un materiāla apstrādes procesā iegūto smalko, ūdeni vāji caurlaidīgo materiālu, kā arī ar segkārtas materiālu, tādējādi mazinot pazemes ūdeņu pieplūdi un ietekmi uz teritorijas hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu. Ziņojumā norādīts, ka ainavas veidošanā plānots piesaistīt ainavu arhitektu.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā vērtētas alternatīvas Paredzētās darbības tehnoloģiskā procesa - derīgā izrakteņa sadalīšanas (sašķelšanas) alternatīvām, izvērtējot paņēmienus, kurus pielietojot Darbības vietā iespējama derīgā izrakteņa ieguve, proti, derīgā izrakteņa sadalīšanai (sašķelšanai) ar spridzināšanas metodi vertikālos urbumos (1.alternatīva) un sadalīšana ar vibrocirtni (2.alternatīva). Ziņojumā norādīts, ka vērtētas arī sekojošas derīgo izrakteņu ieguves pieejas – dolomīta ieguve atradnēs “*Priedulāji*” un “*Rudzusala*” līdz 2. kāplei (- 10 m dziļumam) (A scenārijs) un esošās atradnes “*Rudzusala*” izmantošana pilnā apmērā līdz 4. kāplei (- 22 m dziļumam) (B scenārijs), līdz ar to Ziņojumā tiek aplūkotas četras atšķirīgas alternatīvu kombinācijas (A1, A2, B1, B2).
- 3.4.2. Tomēr, izvērtējot aktuālajā Ziņojumā iekļauto informāciju, Birojs secina, ka Ziņojumā sniegtā informācija un Ziņojuma nodaļa, kas ietver Paredzētās darbības alternatīvu izvērtējumu, ietver neskaidru un pretrunīgu informāciju, kā arī vairākas neprecizitātes, proti, visā Ziņojuma tekstā nepārprotami norādīts, ka ieguve atradnē “*Priedulāji*” tiks uzsākta tikai pēc tam, kad būs pabeigta atradnes “*Rudzusalas*” izstrāde (abās atradnēs vienlaicīgi ieguves darbi netiks veikti) un ka Ierosinātāja paredzējusi paplašināt dolomīta ieguves teritorijas un iegūt dolomītu līdz 3. kāplei (- 16 m dziļumam), turklāt šādai situācijai sastādīta un Ziņojumā iekļauta arī hidroģeoloģisko izmaiņu prognoze, līdz ar to būtībā Ziņojumā tiek vērtēts plānotais ieguves dziļums (2. vai 3. kāple) posmsecīgi izstrādājot Darbības vietas iecirkņus, nevis esošās atradnes izstrāde maksimālajā iespējamajā dziļumā līdz 4. kāplei. Sniedzot atzinumu par Paredzēto darbību, Birojs vērtē konkrētās ieguves situācijas (posmsecīgu izstrādi 2. vai 3. kāplē), ko plānojsi veikt Ierosinātāja un kas faktiski vērtētas IVN ietvaros un analizētas Ziņojumā.
- 3.4.3. Ziņojumā piedāvātās alternatīvu kombinācijas novērtētas, tās savstarpēji salīdzinot, izmantojot Ierosinātājas izvēlētos kritērijus, kas raksturo derīgo izrakteņu ieguves iespējamās ietekmes uz vidi – piesārņojošu vielu emisiju gaisā, trokšņa emisiju, radīto vibrāciju intensitāti un ilgumu, ietekmi uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem un augsnes struktūras izmaiņas, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturiskajiem, rekreācijas un tūrisma objektiem un citiem kritērijiem. Ziņojuma autori skaidrojuši, ka salīdzinājumā netika atsevišķi vērtēti ar derīgā izrakteņa šķirošanu un transportēšanu radītais troksnis, jo tas ir vienlīdzīgs visu alternatīvu gadījumā. Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un novērtējums sniegts Ziņojuma 8.1.tabulā. Tomēr, vērtējot aktuālo Ziņojuma versiju, Birojs secina, ka Ziņojumā nav atrodams pamatojums vairākiem alternatīvu salīdzinošajā vērtējumā izmantotajiem vērtēšanas kritēriju kvantitatīvajiem raksturojumiem, piemēram, vibrāciju intensitātei, ietekmei uz gaisa kvalitāti, trokšņa līmenim, kā arī norādītās depresijas piltuves izplatības robežas nesakrīt ar modelēšanas rezultātā iegūtajām depresijas piltuves robežām. Biroja ieskatā arī šīs nesakritības ilustrē Ziņojumā iekļautā alternatīvu izvērtējuma neatbilstību Ziņojumā vērtētajai Paredzētajai darbībai pēc būtības.
- 3.4.4. Kopumā, izvērtējot Ziņojuma autoru izvēlētas alternatīvas, Ziņojumā nonākts pie secinājuma, ka piemērotākā izstrādes pieeja ir Darbības vietas posmsecīga izstrāde, kas ietver atradnes “*Priedulāji*” un paplašināmās teritorijas izstrādi ar dolomīta irdināšanu spridzinot, derīgo materiālu izstrādājot 2 kāplēs līdz ~ - 10 m dziļumam (87 m vjl.), pazeminot ūdens līmeni par ~ 50% no plānotā maksimālā karjera dziļuma.
- 3.4.5. Arī attiecībā uz veikto tehnoloģisko alternatīvu izvērtējumu Birojs norāda, ka tas ir tikai teorijā balstīts un nav pamatots ar reāliem aprēķiniem un konkrētās situācijas izvērtējumu Paredzētās darbības realizācijas vietas kontekstā. Konkrētajā gadījumā Ierosinātāja nepiedāvā izmantot vibrocirtna metodi kā vienu no variantiem, kas varētu tikt īstenots (tāpat Ierosinātāja nepārprotami plāno paplašināt dolomīta ieguves teritorijas), tādējādi konkrētās alternatīvas tiek apskatītas tikai salīdzināšanai. Biroja ieskatā lūgt Izstrādātājam veikt aprēķinus darbībām, kas netiks realizētas, ņemot vērā arī izmaksas šāda veida

aprēķiniem, nebūtu lietderīgi, tomēr Birojs uzskata, ka pieeja alternatīvu novērtējumam šajā gadījumā ir bijusi formāla un pavirša. Attiecībā uz atšķirīgajiem ieguves scenārijiem (A un B) Birojs vispārēji pievienojas secinājumam, ka karjera “*Rudzusala*” izstrāde dziļumā radītu lielākas ietekmes uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem nekā dolomīta ieguve paplašināmajā teritorijā līdz 2. kāplei (– 10 m atzīmei), tomēr, lai Ziņojumā iekļautais alternatīvu izvērtējums būtu uzskatāms par jēgpilnu, Biroja ieskatā Ziņojumā jau sākotnēji bija nepieciešams izvērtēt un salīdzināt dolomītu ieguvi 2. un 3. kāplē (līdz – 10 m un – 16 m dziļumam), nevis 2. un 4. kāplē, kā tas ir pašlaik, jo, ņemot vērā līdzšinējo ieguves situāciju, institūciju viedokļus un modelēšanas rezultātus, ir skaidrs, ka 4. kāples izstrāde no ietekmes uz hidroģeoloģisko režīmu aspekta nav pieļaujama, turklāt kā alternatīva dolomīta iestrādei līdz – 22 m dziļumam Ziņojumā atbilstoši programmai nemaz nav vērtēta (tikai teorētiski aplūkota), tādēļ tās realizācija arī nevarētu būt pieļaujama (neatkarīgi no secinājumiem par sagaidāmo ietekmi).

- 3.4.6. Papildus Birojs norāda, ka gan konkrētajā Ziņojuma nodaļā, gan visā Ziņojuma tekstā ietvertas vairākas pārrakstīšanās kļūdas un informācija nav atjaunota kontekstā ar citās nodaļās iekļauto, līdz ar to Ziņojuma izvērtējums un alternatīvu salīdzinājums ir apgrūtināts. Birojs vērš uzmanību, ka konkrētajā gadījumā, balstoties uz IVN rezultātiem, kā arī to, ka alternatīvas ir aplūkotas, Birojs neuzskata par pašmērķi nodot Ziņojumu pārstrādāt, tomēr citā gadījumā (atkarībā no darbības specifikas un apstākļiem) novērtējuma gaitai un Ziņojuma kvalitātei tas var izrādīties izšķirīgi, turklāt šāda pieeja ir par pamatu paredzēto darbību ierosinātajiem izvīrēt papildus, nereti arī stingrākas, prasības saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Biroja 2013.gada 8.februāra lēmums Nr.40 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” Līvānu novadā, Jersikas pagastā.
- 4.2. Izstrādātājas 2014.gada 29.augusta iesniegums par Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais Ziņojums.
- 4.3. Izstrādātājas 2015.gada 10.aprīļa iesniegums par Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais papildinātais Ziņojums.
- 4.4. Ierosinātājas 2015.gada 11.jūnija iesniegums Nr.06/2015 un tam pievienotie materiāli, ar kuru Ierosinātāja informē Biroju, ka ir īpašuma “*Priedulāji*” jaunā īpašniece un lūdz Biroju papildināt un grozīt programmu ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Priedulāji*” Līvānu novadā, Jersikas pagastā, paredzot, ka ieguve notiks arī pārējos Ierosinātājai piederošajos īpašumos.
- 4.5. Biroja 2015.gada 7.jūlija lēmums Nr.3-01/1329 par ietekmes uz vidi novērtējumu, ar kuru Birojs informē Ierosinātāju par nepieciešamību veikt Paredzētās darbības sākotnējo apspriešanu.
- 4.6. Biroja 2015.gada 7.jūlija vēstule Nr.3-01/1330 par “*Par lēmuma nosūtīšanu*”.
- 4.7. Līvānu novada pašvaldības 2015.gada 23.jūlija vēstule Nr.2-1.6/15/2481 “*Par SIA “Mark Invest Latvia” ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā pašvaldība informē, ka nepieprasa sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces organizēšanu.
- 4.8. Biroja 2015.gada 12.augusta vēstule Nr.3-01/1517 par “*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanākumi*” Ierosinātājai un Izstrādātājai.
- 4.9. Izstrādātājas 2015.gada 12.augusta elektroniskā pasta vēstule (Birojs reģ.Nr.1893) un paziņojums.

- 4.10. Izstrādātājas 2015.gada 8.oktobra vēstule Nr.773 Birojam *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izdošanu vai papildināšanu"* un 2015.gada 14.oktobra vēstule Nr.783 *"Par 2015.gada 8.oktobra vēstules Nr.773 papildinājumu"*.
- 4.11. 2015.gada 14.oktobra pilnvara Nr.P-09/2015, ar kuru Ierosinātāja pilnvaro Izstrādātāju veikt visas IVN procesa nodrošināšanai nepieciešamās darbības.
- 4.12. 2015. gada 21. oktobra Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.13. Izstrādātājas 2016.gada 14.jūnija elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.1209) un tai pievienotais sabiedriskās apspriešanas protokols.
- 4.14. Izstrādātājas 2016.gada 15.jūnija elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.1221) un tai pievienotie paziņojumi par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu un pagarināšanu.
- 4.15. 2016.gada 17.jūnija vairāku privātpersonu viedokļi par Paredzēto darbību (Birojs reģ.Nr.1257).
- 4.16. 2016.gada 17.jūnija VAS *"Latvijas valsts ceļi"* vēstule Nr.4.6.4-120 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai derīgo izrakteņu atradnē "Priedulāji" un paplašinātajā platībā Līvānu novada Jersikas pagastā"* Birojam, kurā VAS *"Latvijas valsts ceļi"* sniedz priekšlikumus un izvirza nosacījumus Paredzētās darbības realizēšanai.
- 4.17. Biroja 2015.gada 21.jūlija vēstule Nr.3-01/950 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"*, ar kuru Birojs pārsūta ietekmes uz vidi ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos iedzīvotāju un VAS *"Latvijas valsts ceļi"* viedokļus Ierosinātājai un Izstrādātājai.
- 4.18. Ierosinātājas 2016.gada 8.septembra vēstule Nr.1025 un tai pievienotais paziņojums par IVN ziņojuma iesniegšanu Birojā.
- 4.19. Biroja 2016.gada 13.septembra vēstule Nr.3-01/1128 Līvānu novada domei un Pārvaldei, ar lūgumu sniegt atsauksmes par Birojā iesniegto IVN ziņojumu.
- 4.20. Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk - Pārvalde) 2016.gada 29.septembra atsauksme Nr.2.5.-20/2130 par Ziņojumu.
- 4.21. Iesniedzējas 2016.gada 6.oktobra vēstule, kurā Izstrādātāja lūgusi atlikt Ziņojuma izvērtēšanu līdz papildinājumu iesniegšanai.
- 4.22. Iesniedzējas 2017.gada 8.maija vēstule Nr.399 un tai pievienotais paziņojums par pārstrādātā Ziņojuma iesniegšanu.
- 4.23. Biroja 2017.gada 15.maija vēstule Nr.3-01/560 Līvānu novada domei un Pārvaldei, ar lūgumu sniegt atsauksmes par pārstrādāto IVN ziņojumu.
- 4.24. Pārvaldes 2017.gada 6.jūnija vēstule Nr.2.5.-20/1383 ar atsauksmi par pārstrādāto Ziņojumu.
- 4.25. Biroja 2017.gada 7.jūnija vēstule Nr.3-01/647 Izstrādātājai un Ierosinātājai, kurā Birojs lūdz precizēt un papildināt Ziņojumā iekļauto informāciju.
- 4.26. Biroja pieaicinātā ģeoloģijas eksperta 2017.gada 26.jūnija slēdziens par dolomīta ieguves atradnē *"Priedulāji"* un platībās ap to Līvānu novada Jersikas pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 2017. gada maija redakciju.
- 4.27. Biroja 2017.gada 3.jūlija vēstule Nr.3-01/737, ar kuru Birojs nosūta eksperta slēdzienu Izstrādātājai un Ierosinātājai.
- 4.28. Izstrādātājas 2017.gada 26.jūlija iesniegums par aktualizēta Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais aktualizētais Ziņojums.
- 4.29. Biroja 2017.gada 9.augusta vēstule Nr.3-01/486 Līvānu novada domei un Pārvaldei, ar lūgumu sniegt atsauksmes par papildināto IVN ziņojumu.
- 4.30. Biroja 2017.gada 24.augusta vēstule Nr.3-01/895 par Ziņojuma izvērtēšanas termiņa pagarinājumu.

- 4.31. Pārvaldes 2017.gada 23.augusta vēstule Nr.2.5.-20/2043 ar atsauksmi par aktuālo Ziņojumu.
- 4.32. Līvānu novada domes 2017.gada 6.septembra elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.1-10/1502) ar atsauksmi par pārstrādāto Ziņojumu.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Līvānu novada domē (adrese: Rīgas ielā 77, Līvāni, Līvānu novads) darba dienās darba laikā, kā arī interneta vietnēs www.l4.lv un www.vpvpb.gov.lv. Paziņojums par IVN procedūras uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēts 2015.gada 19.augusta informatīvajā izdevumā "*Līvānu Novada vēstis*" Nr.8/(133). Individuāli paziņojumi par Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika nosūtīti Atradnei piegulošo īpašumu īpašniekiem.
- 5.1.2. Ne Birojs, ne vietējā pašvaldība nepieprasīja Ierosinātājām organizēt Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi klātienē.
- 5.1.3. IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā (no 2015.gada 19.augustam līdz 2015.gada 19.septembrim) priekšlikumi vai ierosinājumi Birojā netika iesniegti.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Ierosinātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2015. gada 21. oktobrī izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "*Līvānu Novada vēstis*" 2016.gada 15.maija izdevumā Nr.6 (143), kā arī interneta vietnēs www.l4.lv, un www.vpvpb.gov.lv. Savukārt laikraksta "*Līvānu Novada vēstis*" 2016.gada 17.jūnijā tika publicēts paziņojums par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas pagarināšanu līdz 2016.gada 18.jūlijam. Ziņojums bija pieejams Līvānu novada domē (adrese: Rīgas ielā 77, Līvāni, Līvānu novads) darba dienās darba laikā.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2016.gada 8.jūnijā Līvānu pagasta Jersikas pagasta pārvaldē, ciemā *Upenieki* plkst.16.00. Saskaņā ar protokolu tajā piedalījās 9 interesenti. Klātesošie tika iepazīstināti ar īsu Ziņojuma satura izklāstu un informēti, ka sabiedriskās apspriešanas ietvaros līdz 2016.gada 18.jūnijam var iesniegt rakstveida priekšlikumus vai viedokļus par Ziņojumu. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas dalībnieki interesējās par Paredzētās darbības radītām hidroloģiskā režīma izmaiņām un to monitoringu, tajā skaitā puda bažas par esošo un sagaidāmo ūdens izsīkšanu akās, kā arī par spridzināšanas ietekmi uz vidi. Sapulces noslēgumā tiek nolemts organizēt atsevišķu sapulci ar Ierosinātājas un iedzīvotāju piedalīšanos, kuras mērķis ir risināt viensētu ūdensapgādes jautājumus.
- 5.2.3. IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:
- 5.2.3.1. Vairāku privātpersonu parakstītu vēstuli, kurā iedzīvotāji iebilst pret pašvaldības autoceļa J01, kas virzās cauri apdzīvotai vietai *Iztekas* ar grants segumu izmantošanu

derīgā izrakteņu transportēšanai. Vēstulē paustas bažas par urbumos esošā ūdens kvalitāti, kā arī izteiktas prasības Ierosinātājai nodrošināt ūdens atdzelžošanas iekārtas. Tāpat iedzīvotāji izteikuši bažas par dolomīta spridzināšanas ietekmi uz ēku un būvju tehnisko stāvokli.

- 5.2.3.2. 2016.gada 17.jūnija VAS *“Latvijas valsts ceļi”* vēstuli Nr.4.6.4-120 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai derīgo izrakteņu atradnē “Priedulāji” un paplašinātajā platībā Līvānu novada Jersikas pagastā”*, kurā sniegti priekšlikumi un izvirzīti nosacījumi attiecībā uz derīgā izrakteņa transportēšanai paredzēto autoceļu izmantošanu un uzturēšanu.

5.3.Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2016.gada 8.septembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvb.gov.lv un www.livani.lv. Ziņojums bija pieejams interneta vietnē www.l4.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta Pārvaldes 2016.gada 29.septembra atsauksme Nr.2.5.-20/2130, kurā norādīts, ka Ziņojumā nav vērtētas iespējamās ietekmes visā Paredzētās darbības teritorijā, kā arī vērsta uzmanība uz citiem Ziņojuma būtiskiem trūkumiem un neprecizitātēm.

5.4. Sabiedrības informēšana par pārstrādāto un papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Pārstrādātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2017.gada 8.maijā. Paziņojums par pārstrādāto Ziņojumu tika publicēts Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, kā arī pašvaldības mājaslapā www.livani.lv. Ziņojuma pārstrādātā versija bija pieejama interneta vietnē www.l4.lv. Ziņojuma aktuālā redakcija bija pieejama Izstrādātājas interneta vietnē www.l4.lv.
- 5.4.2. Pārstrādātā Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs no Pārvaldes ir saņēmis 2017.gada 6.jūnija vēstuli Nr.2.5.-20/1383, kurā Pārvalde paudusi bažas par Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtējās teritorijas hidroloģisko režīmu un norādījusi uz nepieciešamību veikt detalizētu pazemes ūdeņu svārstību novērtējumu.
- 5.4.3. Pēc labojumu veikšanas 2017.gada 26.jūlijā Birojā tika iesniegta aktualizētā Ziņojuma versija. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja un Iesniedzējas tīmekļa vietnēs. Ziņojums bija pieejams Iesniedzējas tīmekļa vietnē. Papildus ierosinājumi vai priekšlikumi no sabiedrības Ziņojuma izvērtēšanas laikā netika saņemti.
- 5.4.4. Papildinātā Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs ir saņēmis atsauksmes, vērtējumu un viedokļus no valsts un pašvaldības institūcijām:
- 5.4.4.1. Pārvaldes 2017.gada 23.augusta vēstule Nr.2.5.-20/2043, kurā Pārvalde norāda, ka Ziņojumā nav ņemtas vērā Pārvaldes vēstulē izteiktās piezīmes par Ziņojuma nepilnībām.
- 5.4.4.2. Līvānu novada domes 2017.gada 6.septembra elektroniskā pasta vēstule (Birojs reģ. Nr. 1-10/1502), kurā pausts viedoklis, ka pašvaldība neiebilst Ziņojuma tālākai virzībai.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. IVN ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no teritorijas sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un transportēšanas. Vērtēta iespējamā ietekme, ko varētu izraisīt pazemes ūdens atsūkņēšana uz apkārtnes hidroloģisko režīmu, teritorijas hidroloģiskajiem un drenāžas apstākļiem, augsnes struktūru un mitrumu, dzeramā ūdens resursiem, mūsdienu ģeoloģisko procesu aktivizāciju u.c. Vērtēta derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes.
- 6.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, tuvumā esošos objektus un to jutīgumu, citas esošās vai plānotās darbības, apkārtnes teritorijas un iedzīvotāju blīvumu, Paredzētās darbības raksturu, apjomus, piesārņojuma un traucējumu veidus, negadījumu un avāriju riskus u.c. Šāda novērtējuma ietvarā Birojs pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem, ka būtiskākā vai kompleksākā ar Paredzēto darbību saistītā ietekme ir hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes, jo īpaši tādēļ, ka Darbības vietas tuvumā esošu atsevišķu viensētu iedzīvotāji ir izteikuši bažas par Paredzētās darbības ietekmi uz mājāsaimniecību ūdens ņemšanas vietām. Neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas, derīgā materiāla ieguves laikā sagaidāma depresijas piltuves veidošanās un ūdens horizonta līmeņa pazemināšanās skartu arī apkārt esošās teritorijas. Tāpat, lai arī Darbības vietas apkārtnē nav plašas blīvi apdzīvotas teritorijas, vairākas viensētas atrodas derīgā izrakteņa transportēšanas ceļu tiešā tuvumā, līdz ar to ieguves un transportēšanas ietekmes, - galvenokārt putekļi un troksnis, - ir būtiskākie traucējumi, ko ikdienā izjūt vietējie iedzīvotāji. Tādēļ risinājumi, lai šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un pārvaldītu, neradītu apgrūtinājumu, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības, ir viens no būtiskiem IVN uzdevumiem.

6.3. Līdz ar to, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes, kā arī mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņu prognoze un monitorings.
- 6.3.2. Troksnis un tā izplatība, vibrācijas.
- 6.3.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.
- 6.3.4. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes.
- 6.3.5. Ietekme uz ainavu, bioloģisko daudzveidību un plānotie rekultivācijas pasākumi.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes, kā arī mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņu prognoze un monitorings:

- 6.4.1.1. No Ziņojuma izriet, ka neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas, derīgo izrakteņu ieguvei nepieciešams veikt teritorijas nosusināšanu, konkrētajā gadījumā paredzot pazemes ūdens atsūkņēšanu, nostādīnāšanu un novadīšanu no Darbības vietas.

- 6.4.1.2. Aktuālajā Ziņojuma versijā hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze sastādīta diviem ieguves variantiem – posmsecīgai ieguvei 3 ha lielos iecirkņos ~ 30 ha platībā pazeminot ūdens līmeni līdz 2. kāplei (~ - 10 m dziļumam) vai līdz 3. kāplei (~ - 16 m dziļumam). Novērtējums veikts, ņemot vērā matemātiskās modelēšanas rezultātus, kas iegūti ievērtējot konkrētos hidroģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus plānoto ieguves iecirkņu un to apkārtnes teritorijā. Ietekmes vērtētas kontekstā ar apkārtnes teritoriju ūdensapgādi, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām.
- 6.4.1.3. No Ziņojuma izriet, ka atsūknētos pazemes ūdeņus pēc nostādināšanas plānots novadīt pa blakus esošo meliorācijas novadgrāvi uz ūdensteci *Iztekas upe*, kas grāvja ūdeņus uzņem ~ 1,3 km attālumā no atradnes “*Priedulāji*” R malas. Saskaņā ar Ziņojumu karjera nosusināšana un ūdens novadīšana ietekmēs novadgrāvja ūdens bilanci, tomēr Ierosinātāja, ņemot vērā līdzšinējo pieredzi atradnes “*Rudzusala*” izstrādē, kā arī plānotās darbības apjomus un laika grafiku, novērtējusi, ka Iztekas upe varēs uzņemt un novadīt prognozēto atsūknējamā ūdens apjomu pie nosacījuma, ja tiks nodrošināta karjera ūdeņus uzņemošā grāvja tīrīšana (šāds risinājums ir plānots). Konkrētos risinājumus grāvja tīrīšanai un uzturēšanai ir paredzēts iestrādāt atbilstīgā projektā, ņemot vērā meliorācijas jomu regulējošo normatīvo aktu prasības. Saskaņā ar ZMNĪ izdotajiem tehniskiem noteikumiem Nr.10-7/20 pirms jaunā karjera “*Priedulāji*” darbības uzsākšanas ir nepieciešams izstrādāt meliorācijas sistēmas pārkārtošanas tehnisko projektu, kura ietvaros tiks novērtēts pazemes ūdens atsūknēšanai un šķembu skalošanai paredzētais ūdens apjoms, tajā skaitā mazūdens un maksimālas pieplūdes apstākļos.
- 6.4.2.1. Ziņojumā norādīts, ka ūdens atsūknēšanas procesā tajā nonāk Pļaviņu svītas dolomītos esošie dolomītu milti suspendēto vielu veidā un ūdens duļķainība karjera teritorijā var būt augsta, tāpēc, lai samazinātu suspendēto daļiņu koncentrāciju novadāmajā ūdenī un nodrošinātu ūdeņu nostādināšanu, karjera ūdens savākšanas un novadīšanas sistēmu plānots veidot kā dalītu sistēmu, proti, pēc spridzināšanas un ieguves darbiem ieguves teritorijā speciāli veidotā iebedrē savāktais ūdens ar sūkņu palīdzību tiks novadīts uz karjerā “*Rudzusala*” izveidoto ūdenstilpi suspendēto daļiņu nostādināšanai. Kopumā ņemot vērā karjera “*Rudzusala*” ūdenskrātuves kopējo platību (3,4 ha) un kopējo ūdens apjomu, kas ir ~ 2,3 milj. m³, Ziņojumu autori novērtējuši, ka šāds ūdens apjoms ir pietiekams suspendēto daļiņu nostādināšanai, un jau līdzšinējā atradnes “*Rudzusala*” izstrādes procesā šāda veida ūdens nostādināšanas metode ir pierādījusi sevi kā efektīvu. Iespējamās Iztekas upes ķīmiskā sastāva atšķirības Ziņojumā netiek vērtētas kā būtiskas (jo īpaši tādēļ, ka atsūknētos ūdeņus pirms novadīšanas ir paredzēts nostādināt). Atbilstoši 2013.gadā veiktajai ūdens testēšanai atradnes “*Rudzusala*” teritorijā, suspendēto daļiņu koncentrācija no karjera atsūknētajā ūdenī (pirms sūknēšanas meliorācijas grāvī) sasniedz 28,3 mg/l, savukārt suspendēto daļiņu koncentrācija novadgrāvī - 37 mg/l. Ziņojumā secināts, ka no karjera atsūknētais ūdens uzduļķojas pie ieplūdes novadgrāvī, un lielāks suspendēto daļiņu daudzums saistāms ar māla daļiņu izskalošanos pašā novadgrāvī. Novadāmo ūdeni tālāk saņemošā ūdenstece – Iztekas upe nav iekļauta prioritāro zivju ūdeņu sarakstā, tomēr, lai Paredzētā darbība neradītu būtisku nelabvēlīgu ietekmi, Ziņojumā ir iestrādāti risinājumi šādas ietekmes uzraudzībai un kontrolei:
- 6.4.2.1.1. Lai Paredzētās darbības rezultātā meliorācijas grāvī un Iztekas upē nepasliktinātos ūdensobjektu ekoloģiskais stāvoklis un tiktu nodrošināta atbilstība Noteikumu Nr.118 prasībām, Ierosinātāja nepieciešamības gadījumā paredzējusi uzstādīt filtrus suspendēto daļiņu atdalīšanai, kas nodrošinātu atsūknētā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem.
- 6.4.2.1.2. Lai novērstu izpētes rezultātā konstatēto māla daļiņu izskalošanos pašā novadgrāvī, Ierosinātāja pirms ūdens atsūknēšanas no karjera plāno veikt meliorācijas grāvja

tīrīšanu aptuveni 200 m garumā, tādējādi novēršot uzduļķojumu, kas palielina suspendēto daļiņu daudzumu ūdenī.

- 6.4.2.1.3. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka karjera darbības laikā paredzēts veikt meliorācijas sistēmas regulāru apsekošanu un tīrīšanu, un ūdens novadīšanas laikā sekot līdzi sūkņa novietojumam, lai nepieļautu suspendēto daļiņu uzduļķošanas atsūkņēšanas gaitā.
- 6.4.1.4. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētā darbība ir saistīta ar pazemes ūdens līmeņa un pjezometriskā līmeņa pazemināšanos. Atbilstoši Ziņojumam līdzšinējās pazemes ūdeņu atsūkņēšanas rezultātā (2013.gadā) atradnē "*Rudzusala*", kad ieguve tikusi veikta līdz ~ 2. kāplei (~ 8 m dziļumam; dziļākajā vietā līdz – 16 m dziļumam), Pļaviņu horizonta monitoringa urbumos tikusi novērota sekojoša pjezometrisko līmeņu krišanās, lielākajam ar karjera darbību izraisītajam pazeminājumam sasniedzot ~ 9,1 m ~ 30 m attālumā no karjera, savukārt pazeminājumu par ~ 2,3 m novērojot ~ 3 km attālumā no karjera. Norādīts, ka dabiskie pjezometriskie līmeņi atjaunojušies ~ 4-5 mēnešu laikā pēc atsūkņēšanas pārtraukšanas. No Ziņojuma izriet, ka 2013.gadā veiktās derīgo izrakteņu ieguves rezultātā apkārtnes viensētu teritorijās tikusi novērota ievērojama gruntsūdens līmeņa krišanās un ūdensapgādes traucējumi, līdz ar to tuvākās apkārtnes iedzīvotāji izteikuši neapmierinātību gan atradnes "*Rudzusala*" izstrādes, gan IVN norises laikā.
- 6.4.1.5. Lai novērtētu perspektīvā plānotās ūdens atsūkņēšanas radīto ietekmi uz Darbības vietas un apkārtējās teritorijas hidroģeoloģisko režīmu, dolomīta karjera 2. un 3. kāples izstrādes gadījumā, Ziņojumā ietverts karjerā atsūkņējamo ūdeņu apjoma un ar to saistītās depresijas piltuves konfigurācijas novērtējums 3 ha lielām platībām, kas veikts ar skaitliskās hidroģeoloģiskās modelēšanas palīdzību. Šiem mērķiem izmantots pazemes ūdeņu filtrācijas imitators *Modflow 2000* programnodrošinājuma *Groundwater Vistas 6* vidē. Aprēķini ir veikti pēc stacionārās filtrācijas vienādojumiem, novērtējot maksimāli iespējamās depresijas piltuves nepārtrauktas ilglaicīgas atsūkņēšanas apstākļos. Saskaņā ar Ziņojumu veicot modelēšanu ņemti vērā sekojoši apstākļi:
- 6.4.1.5.1. Lai aprēķinātu modelēšanai nepieciešamos parametrus kā izejas dati izmantoti gan 2009. gadā atradnē "*Rudzusala*" veiktās eksperimentālās sūkņēšanas dati, gan SIA „*Mark Invest Latvia*” veiktā pazemes ūdens monitoringa rezultāti, kā arī dati par karjera ūdens atsūkņēšanu atradnē "*Rudzusala*".
- 6.4.1.5.2. Pazemes ūdeņu pieteces apjomus dolomītu karjerā, kā arī depresijas piltuves konfigurāciju ilglaicīgas atsūkņēšanas apstākļos nosaka galvenokārt plūsmas robežnosacījumi (upes u.tml.), kā arī Pļaviņu horizonta ūdensvadāmības koeficients, kas dolomītu atradņu vietā aprēķināts trīs reizes augstāks nekā apkārtējās teritorijās un sasniedz $1200 \text{ m}^2/\text{dnn}$.
- 6.4.1.5.3. Nepārtrauktas ilglaicīgas dolomītu slāņa nosusināšanas apstākļos atsūkņējamo ūdeņu apjomi prognozējami ~ 11 tūkst. m^3/dnn no 3 ha lielas platības ar dibena atzīmi 87 m vjl. (2. kāple), un ~ 17 tūkst. m^3/dnn no 3 ha lielas platības ar dibena atzīmi 82 m vjl. (3. kāple). Norādīts, ka faktiskie karjerā atsūkņējamo un meliorācijas grāvī novadāmo ūdeņu apjomi dažu dienu laikā var sasniegt 48 tūkst. m^3/dnn , atsūkņēšanas stadijas sākumā, ja atsūkņēšana tiek veikta periodiski. Pamazām pietece samazinās un atsūkņējamā ūdens apjoms stabilizējas iepriekš minētajos apjomos.
- 6.4.1.5.4. Pazemes ūdeņu pieteces apjomu un depresijas piltuvju aprēķini dolomītu atradņu izstrādes laikam ir veikti ~ 3 ha lielām teritorijām (ar dibena augstuma atzīmēm 87 m vjl. (2. kāple) un 82 m vjl. (3. kāple)). Modelēšanas gaitā sastādītas individuālās

depresijas piltuves attīstības prognozes trijos variantos - ieguve tiek veikta teritorijas ZA, ZR vai D daļā 3 ha lielos sektoros.

- 6.4.1.6. Saskaņā ar Ziņojumu galvenais ar plānoto darbību ietekmētais ūdens horizonts, kā arī galvenais ūdens horizonts, kas nosaka pazemes ūdeņu pieteci dolomītu karjeros, ir Pļaviņu ūdens horizonts. Ziņojuma autori skaidrojuši, ka potenciālā ieguves platība netiks vienlaicīgi un pilnībā nosusināta, bet ieguve tiks veikta pa sektoriem vienlaicīgi ieguvi un nosusināšanu veicot tikai vienā sektorā, līdz ar to ietekmju summēšanās nav sagaidāma.
- 6.4.1.7. Izvērtējot hidroģeoloģiskās modelēšanas rezultātus, secināms aptuveni kādās platībās un apjomā ir sagaidāma ietekme depresijas piltuves areālā. Norādīts, ka depresijas piltuves izmērus ZA un R no Darbības vietas ierobežo Daugavas un Dubnas upes, tādēļ paredzams, ka tā attīstīsies galvenokārt D virzienā. Saskaņā ar iegūtajiem modelēšanas rezultātiem aprēķinos nav ņemta vērā Darbības vietas apkārtnē esošo purvu masīvu ietekme uz potenciālo depresijas piltuves attīstību. Prognozējamās maksimālās pazemes ūdeņu līmeņu īstermiņa izmaiņas (depresijas piltuves) dažādos ūdens horizontos viena iecirkņa nosusināšanas laikā norādītas Ziņojuma 4.4. attēlā, savukārt depresijas piltuves konfigurācijas izmaiņas Pļaviņu ūdens horizontā karjera izstrādes laikā, mainoties ieguves teritorijas izvietojumam, attēlotas 4.4.1.attēlā. Saskaņā ar iegūtajiem rezultātiem norādāms sekojošais:
- 6.4.1.7.1. Pie nelabvēlīgākā scenārija (veicot nepārtrauktu, ilglaicīgu atsūkņēšanu un izstrādājot 3. kāpli līdz – 16 m dziļumam) neatkarīgi no plānotās dolomīta ieguves zonas, depresijas piltuve var skart teritoriju ~ 5 – 6 km rādiusā ap ieguves vietu, pazeminājuma amplitūdai svārstoties no ~13 m atsūkņēšanas bedres vietā līdz ~1 m 5-6 km attālumā no karjera.
- 6.4.1.7.2. Savukārt, samazinot izstrādes dziļumu līdz 2.kāplei saskaņā ar Ziņojumā iekļauto 4.4.1.attēlu, sagaidāms ~ 2 reizes mazāks ūdens līmeņu pazeminājums mazākā ietekmes rādiusā (~ līdz 4 – 4,5 km attālumam) nekā 3.kāples izstrādes gadījumā.
- 6.4.1.7.3. Izvērtējot modelēšanas rezultātus, prognozēts, ka depresijas piltuves konfigurācijas izmaiņas atkarībā no izstrādājamā iecirkņa (Darbības vietas ZA, ZR vai D daļas) būs nelielas.
- 6.4.1.7.4. Saskaņā ar Ziņojumu būtiski mazākas depresijas piltuvju platības un līmeņu krišanās amplitūdas paredzamas pārklājošajā kvartāra gruntsūdeņu horizontā, kur prognozētais gruntsūdens pazeminājums ap ieguves vietu var sasniegt ~ 2 m un pagulošajā Augšdevona Amatas ūdens horizontā, kur prognozētais ūdens pazeminājums ap ieguves vietu norādīts ~ 1 m (Ziņojuma 4.4. un 4.4.2. attēls). Tāpat norādīts, ka gadījumā, ja atsūkņēšana no karjera tiks veikta tikai dažus mēnešus, depresijas piltuve Amatas ūdens horizontā var neizveidoties, jo vertikāla filtrācija caur sprostslāni ir lēns process.
- 6.4.1.8. Vienlaikus Ziņojumā skaidrots, ka, realizējot Paredzēto darbību, visdrīzāk ūdens tiks atsūkņēts no karjera nepastāvīgi, līdz ar to faktiskā depresijas piltuve ap karjeriem varētu būt mazāka, nekā norādīts modelēšanas rezultātos, it īpaši kvartāra nogulumu gruntsūdeņu horizontā un Amatas ūdens horizontā, līdz ar to Ziņojuma autoru ieskatā Ziņojumā novērtēts sliktākais ietekmju scenārijs depresijas piltuves izplatības aspektā. Tāpat jāņem vērā, ka iecerētā darbība (dolomīta ieguve) ir paredzēta tikai maksimums 3 mēnešus gadā, līdz ar to depresijas piltuvei nebūs stacionāri izmēri un pazemes ūdens līmeņi regulāri atjaunosies.
- 6.4.1.9. Tā kā pēc Paredzētās darbības realizācijas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paredzēts rekultivēt par ~ 23 ha lielu ūdenskrātuvi, kas mainīs dabisko ūdens bilanci, tad Ziņojumā novērtētas arī sagaidāmās ilgtermiņa hidroģeoloģiskās izmaiņas. Ziņojumā

novērtēts, ka pamatojoties uz veiktajiem aprēķiniem un līdzšinējo Ierosinātās pieredzi atradnē “*Rudzusala*”, karjeru platības iespējams aizpildīt ar segkārtas un atsijas materiālu ~ 50 % apmērā, tādējādi samazinot pastāvīgās depresijas piltuves izplatības areālu. Ņemot vērā šādu rekultivācijas veidu, aprēķināts, ka ap ūdenskrātuvi izveidosies pastāvīga, lokāla mazas amplitūdas depresijas piltuve kvartāra nogulumos, kur gruntsūdens līmeņa izmaiņas sagaidāmas ~ 0,1- 0,2 m robežās (skatīt Ziņojuma 4.4.3.attēlu). Līdz ar to, ņemot vērā modelēšanas rezultātus, Ziņojumā novērtēts, ka ūdenskrātuves izveidošana nebūtiski ietekmēs Pļaviņu ūdens horizonta līmeņu sadalījumu ūdenskrātuves apkārtnē, turklāt ņemot vērā maznozīmīgo kvartāra nogulumu gruntsūdeņu daļas pieaugumu Pļaviņu horizonta ūdens bilancē, nav paredzamas arī būtiskas ūdens hidroķīmiskās izmaiņas.

- 6.4.1.10. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietekmes tiešā tuvumā nav nozīmīgu ūdensgūtņu jeb pazemes ūdens atradņu. Darbības vietai tuvākie ūdensapgādes urbumi, kas tiek izmantoti centralizētai ūdensapgādei, atrodas Upenieku ciemā (~ 2,7 km un ~ 7 km attālumā no Darbības vietas), kur tiek izmantoti divi dziļurbumi Amatas - Gaujas smilšakmens ūdens horizontā, kas atrodas attiecīgi 205 m – 230 m dziļumā. Līdz ar to, ņemot vērā aprēķinātās depresijas piltuves ietekmes zonas robežas un to, ka pazemes ūdeņu atsūkņēšanas rezultātā galvenokārt tiks ietekmēts gruntsūdens un Pļaviņu ūdens horizonts, secināms, ka dolomīta atradnes depresijas piltuves ietekmes zona neietekmēs centralizētos ūdensapgādes urbumus. Tādējādi novērtēts, ka dolomītu ieguve var ietekmēt tikai viensētu grodu akas un Pļaviņu horizonta ūdens ieguves urbumus. Vienlaikus Ziņojumā vērsta uzmanība, ka saskaņā ar Ziņojumu veiktā izpēte un datu analīze parāda, ka pazemes ūdens līmenis ūdensapgādes akās un sekļajos urbumos konkrētajā teritorijā lielā mērā ir atkarīgs no nokrišņu daudzuma, un sausās vasarās ūdensapgādes akas mēdz būt sausas arī tad, ja ūdens karjerā netiek atsūkņēts.
- 6.4.1.11. Saskaņā ar Ziņojumu Ierosinātāja tajās saimniecībās, kur līdz šim tikuši konstatēti ūdensapgādes traucējumi ar Paredzēto darbību saistītās ūdens atsūkņēšanas rezultātā, ir ierīkojusi alternatīvas ūdens ņemšanas vietas (dziļurbumus). Ūdensapgādes urbumi ierīkoti saimniecībās *Namiņi, Monētas, Birzāki, Mežmalītes, Znotiņi, Gūmertsgrāveri, Adenaites, Makarovi, Mežēkas, Jaunozoli, Ezerzeme, Dārznieki, Skaras, Baltmaņi, Narvenīca, Kalna Pīlādži, Iztekas, Lazdugrāvis, Veciztekas*. Papildus ir noslēgtas vienošanās un urbumus plānots ierīkot saimniecībās *Ošu Bikaunieki, Ezeri un Kalna Upenieki*. Ziņojumā sniegta informācija par ierīkoto urbumu konstrukciju un dziļumu, ka sasniedz ~ 19-20 m.
- 6.4.1.12. Novērtējuma rezultātā secināts, ka arī perspektīvā pazemes ūdens līmeņa izmaiņu rezultātā paredzama ūdens daudzuma samazināšanās un līdzvērtīga apjoma depresijas piltuves izveidošanās, līdz ar to nav izslēgts, ka iespējama negatīva ietekme uz apkārtnes iedzīvotāju ūdensapgādi un dzīves kvalitāti, proti, Ziņojuma 4.4.tabulā iekļauta informācija, ka 2 tuvāko urbumu (saimniecībās *Znotiņi* un *Mucenieki*) izmantošana ir apdraudēta, un Ierosinātājam nepieciešamības gadījumā jānodrošina dziļāku ūdensapgādes urbumu izveide. Tāpat Ziņojumā novērtēts, ka izmantojot vietējai ūdensapgādei Pļaviņu un Amatas – Gaujas ūdens horizontus, ir jāņem vērā paaugstināta dzelzs koncentrācija šajos ūdens horizontos. Apkārtējā teritorijā ap atradni “*Priedulāji*” aptuveni 3 km rādiusā ir vairākkārt veikta pazemes ūdens paraugu testēšana ar mērķi noteikt dzelzs saturu pazemes ūdens paraugos. Paaugstināts dzelzs saturs ir konstatēts gan Amatas – Gaujas ūdens horizontā ņemtajos ūdens paraugos, gan arī no Pļaviņu horizonta ņemtajos ūdens paraugos. Secināts, ka pazemes ūdeni no dziļurbumiem nav iespējams lietot iedzīvotāju vajadzībām bez tā papildu attīrīšanas. Šī iemesla dēļ Ierosinātāja katrā individuālajai ūdensapgādei izveidotajā dziļurbumā ir uzstādījusi 4 kārtidžu tipa filtrus dzelzs nosēdumu ūdenī aizturēšanai un smakas neitralizēšanai.

Norādīts, ka, izņemot paaugstinātu dzelzs saturu, Pļaviņu ūdens horizonta ūdens ķīmiski un bakterioloģiski atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām.

6.4.1.13. Kopumā novērtējuma rezultātā secināts, ka Darbības vietas apkārtne neatrodas nozīmīgi ūdensapgādes objekti, kas, īstenojot Paredzēto darbību, varētu tikt apdraudēti. Attiecībā uz individuālajām ūdensapgādes urbumiem norādīti divi urbumi (*Mucenieki* un *Znotiņi*), kur, iespējams, Ierosinātajai būs jānodrošina kompensējošu urbumu veidošana individuālās ūdensapgādes nodrošināšanai. Līdz ar to Ziņojuma autori novērtējuši, ka, izstrādājot karjeru līdz 3. kāplei un nodrošinot monitoringu, virszemes un pazemes noteces bāzes apgabala veidošanās neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtējās teritorijas ūdensapgādi. Tajā pat laikā jānorāda uz pašu Ziņojuma autoru konstatēto, ka ar esošajiem datiem nav iespējams precīzi prognozēt kvartāra nogulumos prognozējamās depresijas piltuves izplatības robežas.

6.4.1.14. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz iespējamām augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām, norādāms, ka pašlaik atradne "*Priedulāji*" un tai piegulošās teritorijas galvenokārt veido meliorētas lauksaimniecības zemes, savukārt Darbības vietai piegulošajās teritorijās A un ZR virzienā izveidojušies vairāki augstā tipa purvi (Krievu purvs, Pētermuižas purvs), savukārt R virzienā - Izteku mežs. Attiecībā uz Darbības vietai piegulošo teritoriju, tajā skaitā uz zemes gabalu "*Ozolītes*", kuru potenciālās dolomīta ieguves teritorijas ieskauj no visām pusēm, norādīts, ka, ņemot vērā iepriekš minēto hidroģeoloģisko izmaiņu prognozi un to, ka teritorija vēsturiski tiek nosusināta ar segto un atklāto drenāžas tīklu, Paredzētās darbības rezultātā netiek prognozētas būtiskas paliekošas hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.

6.4.1.15. Ziņojumā izvērtēta arī mūsdienu ģeoloģisko procesu aktivizācijas iespējamība. Novērtēts, ka Darbības vieta atrodas aktīvu ģeoloģisko procesu teritorijā - iespējamā virszemes karsta rajonā, vienlaikus norādot, ka IVN izpētes teritorijā nav novērojamas karsta kritenes, un izpētes urbumos, kas veikti Atradnes teritorijā, konstatētās karsta formas ir nenoīmīgas (tukšumi un kavernas sastāda ap 5%), galvenokārt, tās izplatītas Pļaviņu svītas dolomītu augšējā slānī, kur norit intensīvāka ūdens apmaiņa un līdz ar to dolomītu plaisu šķīdināšana notiek intensīvāk. Saskaņā ar Ziņojumu ģeoloģiskās izpētes gaitā karsta pazīmes izpētes urbumos tikušas konstatētas Atradnes D un DR malā dažādos dziļuma intervālos, sākot no zemkvartāra virsmas (~ 3,4-4,3 m dziļumā) līdz pat ~ 11 - 12,5 m dziļumam. Biroja ieskatā, būtiski palielinoties pazemes ūdeņu plūsmas ātrumam depresijas piltuves centrālajā daļā, nav izslēgta karsta procesu aktivizācija, proti, karsta veidojumi var iebrukt zem slodzes, kā arī lielāku hidroģeoloģisko izmaiņu gadījumā var aktivizēties to izskalošanās. Tomēr, atšķirībā no ģipsakmens karsta procesiem, dolomītu izskalošana norisinās ļoti lēni – tūkstošos gadu, tāpēc atradnes izstrādes laikā bīstama karsta procesu attīstība visticamāk nav prognozējama. Ievērojot to, ka Darbības vietas apkaimē nav paaugstinātas bīstamības un riska objektu, minēto procesu griezumā ietekme netiek vērtēta kā kompleksa, ko pastiprinātu paaugstinātas drošības prasības.

6.4.1.16. Ziņojuma autori norādījuši, ka IVN ir tikai iepriekšēja prognoze, tādēļ tieši pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu, purva ūdeņu un Pļaviņu ūdens horizonta ūdens) līmeņa izmaiņu monitorings ir piemērotākais papildus instruments, ar kura palīdzību iespējams savlaicīgi konstatēt būtiskas izmaiņas, novērtēt tās un nepieciešamības gadījumā koriģēt Paredzēto darbību, lai novērstu būtisku nelabvēlīgu ietekmi.

6.4.1.17. Lai novērtētu līdzšinējās dolomīta ieguves atradnē "*Rudzusala*" ietekmi uz apkārtējo saimniecību ūdensapgādi un prognozētu nākotnē plānotās darbības ietekmi, Ierosinātajā kopš 2013.gada sākuma veic regulārus pazemes ūdens līmeņu un kvalitātes novērojumus monitoringa urbumos un apkārtējo saimniecību grodu akās, kā arī uzskaita no karjera "*Rudzusala*" atsūkņētā ūdens daudzumu. Darbības vietā un tai piegulošajā

teritorijā ticis ierīkots monitoringa tīkls, kurā ietilpst 13 grodu akas saimniecības ap karjeru un kopā 6 novērošanas urbumi (19 – 21 m dziļi) atradnes “*Priedulāji*” teritorijā, kuros pilnībā atsegta derīgā slāņkopa, kuru veido Pļaviņu svītas dolomīti. Saskaņā ar Ziņojumu pašlaik pazemes ūdens līmeņi akās tiek mērīti vienu reizi ceturksnī, savukārt pjezometriskais līmenis urbumos - vienu reizi mēnesī, mērījumu biežumu plānots palielināt periodā pirms karjera atsūkņēšanas un pēc atsūkņēšanas līdz pilnīgai ūdens līmeņa stabilizācijai. Tajā pat laikā Ziņojuma autori, pamatojoties uz to, ka grodu aku līmeņi ir atkarīgi no aku, kā arī blakus esošu dziļurbumu ūdens ieguves režīma, turklāt dolomītos iedziļinātajās akās ir sarežģīta ūdens bilance, ko veido Pļaviņu horizonta augšdaļas spiedienūdeņi, kā arī pārklājošo kvartāra nogulumu gruntsūdeņi, snieguši skaidrojumu, ka vairākas grodu akas nav izmantojamas monitoringa vajadzībām un ka esošo monitoringa sistēmu nepieciešams paplašināt, ierīkojot papildus novērošanas urbumus. Birojs pievienojas Izstrādātāju viedoklim, ka iztrūkstošos rādītājus jāparedz iegūt monitoringa programmas ietvaros nākotnē, tādējādi radot iespēju pamatoti prognozēt depresijas piltuves parametrus un tās dinamiku.

6.4.1.18. Kopumā Ziņojumā secināts, ka monitoringa sistēmā jāietver gan pasākumi karjerā atsūkņējamo ūdeņu apjomu un kvalitātes mērījumiem, gan uzņemošā grāvja caurplūduma un ūdens kvalitātes novērojumi, kā arī Pļaviņu ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu novērojumi un ūdens līmeņa novērojumi viensētu akās. Papildus veicami arī blakus esošo purvu ūdens un gruntsūdens līmeņu novērojumi. Sniegta informācija arī par plānotajiem pasākumiem, piemēram, lai varētu identificēt ūdens līmeņa izmaiņas novērojamā pazemes ūdens horizontā atmosfēras nokrišņu daudzuma izmaiņu rezultātā, plānots ierīkot arī kontrolnovērošanas urbumu, kurā nav novērojama ūdens atsūkņēšanas ietekme. Savukārt, lai noteiktu suspendēto daļiņu daudzumu novadāmajā ūdenī, plānots veikt ūdens paraugu noņemšanu pirms atsūkņēšanas uzsākšanas, kā arī pirms atsūkņēšanas darbu pabeigšanas (virszemes ūdens paraugu noņemšanas vieta attēlota 4. pielikumā). Norādīts, ka gadījumā, ja tiek konstatēti suspendēto daļiņu pārsniegumi, lai nodrošinātu atsūkņētā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem, suspendēto daļiņu atdalīšanai jāuzstāda filtrs, kā arī jānodrošina pasākumi, kas mazina suspendēto daļiņu uzduļķošanos no sūkņa radītās plūsmas, piemēram, lai ar sūkņa radīto plūsmu neuzduļķotu jau nosēdušās suspendētās daļiņas, sūkņa ievietošana karjerā jāparedz maksimāli tālu no bedres dibena. Biroja ieskatā Ziņojumā iestrādātie ietekmes uzraudzības un pārvaldības risinājumi ir noteikti pārdomāti un atbilstīgi un tie ir iekļaujami obligāto nosacījumu sastāvā.

6.4.1.19. Kopumā izvērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka, derīgā materiāla ieguves laikā ap izstrādes iecirkni ir sagaidāma depresijas piltuves veidošanās, kas skars arī apkārtņē esošo viensētu un apdzīvotu vietu teritorijas un tajās esošos ūdensapgādes urbumus, jo dolomīta ieguves karjera izveidošana un pazemes ūdens atsūkņēšana iecirkņos veidos papildus virszemes un pazemes noteces bāzes apgabalu. No Ziņojuma izriet, ka veicot dolomīta ieguvi ~ 3 ha lielos iecirkņos līdz 3. kāplei (ieskaitot) (~ -16 m dziļumam), kā to paredzējusi Ierosinātāja, Pļaviņu horizonta pjezometriskā līmeņa izmaiņas prognozējamās salīdzinoši plašā teritorijā līdz pat ~ 6 km attālumam no plānotās Darbības vietas. Šādā attālumā ap atradni “*Priedulāji*” un paplašināmo teritoriju izvietots ievērojams skaits apdzīvotu vietu un viensētu. Nosakot dolomītu izstrādes pieļaujamo maksimālo dziļumu, Birojs ņem vērā gan Ziņojumā iekļautās kvartāra nogulumu pazemes ūdeņu izmaiņu prognozes augsto nenoteiktības līmeni, kam uzmanību vēršis arī Biroja pieaicinātais hidroģeoloģijas eksperts, norādot uz izejas datu, īpaši grodu aku datu zemo reprezentācijas līmeni, kā arī Pļaviņu ūdens horizonta ūdensvadāmības koeficienta aprēķinu, gan arī problemātiskos apstākļus, kas raksturo jau līdzšinējo ieguves situāciju atradnē “*Rudzusala*”, kā arī nākotnē plānotās darbības apjomus un ilglaicīgumu, līdz ar to pievienojas Ziņojuma autoru vērtējumam, ka

mazāku ietekmi uz vidi no izskatītajiem scenārijiem rada alternatīva, kas paredz posmsecīgu derīgo izrakteņu izstrādi ar spridzināšanas metodi ~ 3 ha lielos ieguves iecirkņos 2 kāplēs (vidēji līdz ~ 87 m vjl.), pazeminot ūdens līmeni par ~ 50% no plānotā maksimālā karjera dziļuma, vienlaikus realizējot Ziņojumā iestrādātos konkrētos risinājumus ietekmes uz vidi uzraudzībai un mazināšanai. No Ziņojuma izriet, ka ierīkojot dolomīta ieguves iecirkņus jaunajā atradnē „*Priedulāji*” un perspektīvā arī paplašināmajā teritorijā līdz 2. kāplei (ieskaitot), sagaidāmās depresijas piltuves robežas nepārsniegs iepriekš veiktās dolomīta ieguves laikā izveidojušās depresijas piltuves robežas, līdz ar to prognozējams, ka Paredzētās darbības rezultātā ietekme uz ūdens līmeni akās un apkārtējo teritoriju nepalielināsies, salīdzinot ar iepriekšējo situāciju, turklāt Ierosinātāja ir izveidojusi kompensējošos ūdensapgādes urbumus vairāku līdz šim ietekmēto viensētu teritorijās. Birojs pievienojas Ziņojuma autoru viedoklim, ka IVN ir tikai iepriekšēja prognoze un savlaicīgi konstatēt būtiskas pazemes ūdens līmeņa izmaiņas iespējams vienīgi veicot sistemātisku un pārdomātu monitoringu. Ņemot vērā Paredzētās darbības ilgtermiņu, pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, nepieciešamības gadījumā ir iespējams veikt izmaiņas Paredzētās darbības risinājumos un apjomā, ko paredz arī Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam atbilstošo Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 622.punkts. **Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, tajā skaitā novērtējot iedzīvotāju blīvumu Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā, kur tā varētu būt būtiska, kā arī ņemot vērā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā Darbības vietai ilgtermiņā paredzēto izmantošanas mērķi, Birojs atzīst, ka nav pamata Paredzētās darbības aizliegšanai, taču kopumā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Ieguve veicama nodrošinot dolomītu ieguves iecirkņu pakāpenisku izstrādi atbilstoši Ziņojumā iestrādātajam risinājumam. Derīgo izrakteņu ieguve atradnē „*Priedulāji*” uzsākama pēc ieguves pabeigšanas atradnē „*Rudzusala*” un tās rekultivācijas, kur rekultivācija iespēju robežās veicama posmsecīgi, racionāli izlietojot segkārtu, tādējādi mazinot arī pieteci karjerā. Pēc identiska principa organizējama arī perspektīvā plānoto iecirkņu izstrāde.
- b) Dolomīta ieguvi pieļaujams veikt 2 kāplēs līdz ~ -10 m dziļumam (~ 87 m vjl.) ieguves iecirkņos, kuru platība sasniedz 3-4 ha atbilstoši Ziņojumā ietvertajam secinājumam par piemērotāko risinājumu dolomīta ieguvei.
- c) Dolomīta ieguve līdz 4. kāplei (~ 22 m dziļumam) (~ 76 m vjl.) atbilstoši programmas nosacījumiem Ziņojumā nav vērtēta, līdz ar to nav pieļaujama.
- d) Ūdens līmeņa būtiska pazeminājuma gadījumā individuālajās ūdensapgādes akās/urbumos, jānodrošina alternatīvi risinājumi dzīvojamo māju ūdensapgādei.
- e) Izveidotajos kompensējošajos ūdensapgādes urbumos Ierosinātajai jānodrošina ūdens kvalitātes atbilstība dzeramā ūdens prasībām, nepieciešamības gadījumā sistemātiski paredzot ūdens atdzelžošanas pasākumus un to efektivitātes monitoringu.
- f) Lai mazinātu ietekmi uz Iztekas upes ūdens kvalitāti no atradnes „*Priedulāji*”, kā arī no jaunaigrematīgajiem ieguves iecirkņiem, pirms ūdeņu novadīšanas novadgrāvī jānodrošina atsūknēto ūdeņu nostādināšana esošajā nosēdbaseinā atradnes „*Rudzusala*” teritorijā, bet pēc izstrādes pabeigšanas jaunizveidotā nosēdbaseinā secīgi izstrādājamo iecirkņu teritorijās atbilstoši plānotajam.

- g) Nepieciešams veikt sistemātisku monitoringu esošajās grodu akās un novērošanas urbumos, kā arī jāierīko papildus pazemes ūdens novērojumu urbumu tīkls atbilstoši pazemes ūdens monitoringa programmai, kas jāaskaņo ar Pārvaldi.
- h) Monitoringa sistēmā atbilstoši Ziņojumā paredzētajam jāietver gan pasākumi karjerā atsūkņejamo ūdeņu apjomu un kvalitātes mērījumiem, gan Pļaviņu ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu novērojumi un ūdens līmeņa novērojumi viensētu akās, kā arī uzņemošā grāvja caurplūduma un ūdens kvalitātes novērojumi. Papildus veicami arī blakus esošo purvu ūdens un gruntsūdens līmeņu novērojumi.
- i) Jāveic pieņemamo virszemes ūdens kvalitātes testēšanu un regulāri jānovērtē ūdens atbilstība kvalitātes normatīviem. Karjerā atsūkņēto ūdeņu kvalitātes kontrole veicama nosēdbaseinā pirms sūkņa, kā arī grāvī pirms ieteces Izteces upē. Paraugos jānosaka suspendēto daļiņu daudzums ūdenī. Gadījumā, ja tiek konstatēti suspendēto daļiņu pārsniegumi, lai nodrošinātu atsūkņētā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem, suspendēto daļiņu atdalīšanai jāuzstāda filtrs. Katra ieguves cikla beigās jāparedz veikt novadgrāvja tīrīšanu, ekskavējot nosēdumus, tādējādi nodrošinot to otrreizēju neuzdulķošanos.
- j) Jāveic monitoringa rezultātu izvērtējums un visi monitoringa rezultāti un to izvērtējums jāiesniedz Pārvaldē, kā arī vietējā pašvaldībā. Atkarībā no monitoringa un izvērtējuma rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Par vides monitoringa rezultātiem jānodrošina iedzīvotāju un pašvaldības regulāra informēšana.
- k) Ja tiek uzsākta derīgo izrakteņu ieguve tuvumā esošajās teritorijās vai mainīts plānotās darbības apjoms, Paredzētās darbības monitoringa programma un rezultāti ir atkārtoti vērtējami, lai ņemtu vērā savstarpējo mijiedarbību un kumulatīvo ietekmju iespējamību.
- l) Ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana. Pie nepieciešamības jāparedz un jānodrošina atbilstīgi pasākumi melioratīvo sistēmu funkcionēšanai, saglabāšanai vai to pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektus.
- m) Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.
- n) Paredzētās darbības realizācijas gaitā jānodrošina piemēroti darba drošības pasākumi, iekļaujot tos karjera izstrādes projektā. Jānodrošina darbinieku instruktāža par paredzētajiem darba drošības pasākumiem un to ievērošana.
- o) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteikti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības - ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā. Šis nosacījums attiecināms arī uz citiem Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes aspektiem (t.i. ne tikai saistībā ar hidroloģiju un hidroģeoloģiju).

6.4.2. Troksnis un tā izplatība, vibrācijas:

- 6.4.2.2. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla irdināšanu, pārstrādi, transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Kā jau iepriekš atzīts, troksnis var būt traucējošs arī dzīvniekiem un putniem un šādas ietekmes par īpaši nozīmīgām un būtiskām var kļūt, ja ietekmes zonā ir īpaši aizsargājamo sugu, tai skaitā putnu koncentrāciju, barošanās, ligzdošanas, atpūtas u.c. vietas (konkrētajā gadījumā nav konstatēts).
- 6.4.2.3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" (turpmāk - Trokšņa noteikumi Nr.16) 1.pielikuma 1.2.punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus ir paredzēts veikt maksimums 3 mēnešus gadā, tikai darba dienās, 8 vai 12 h dienā, iekļaujoties darba laikā no 7.00 – 19.00. Atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktam, - Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A-izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55dB(A).
- 6.4.2.4. Ziņojumā sniegta informācija, ka plānotās darbības nodrošināšanai atradnē "*Priedulāji*" un potenciālajās ieguves teritorijās plānots izmantot tās pašas iekārtas un tehniku, kuras pašlaik tiek izmantotas atradnē "*Rudzusala*". Novērtējuma ietvaros identificēti ar Paredzēto darbību saistītie galvenie trokšņa avoti, kas ir dolomīta ieguvei un apstrādei izmantotā tehnika – frontālais iekrāvējs, ekskavators/buldozers, drupināšanas un šķirošanas komplekss, mazgāšanas un šķirošanas komplekss, vibrokretuļi, kā arī kravas automašīnas materiāla transportēšanai. Novērtējuma rezultātā secināts, ka Darbības vietas tuvumā neatrodas rūpnieciski vai citi stacionāri troksni emitējoši objekti.
- 6.4.2.5. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, secināts, ka Darbības vieta neatrodas dzīvojamo māju tiešā tuvumā, tomēr plānotais derīgo izrakteņu transportēšanas ceļš virzās gar vairāku apdzīvotu vietu un viensētu teritorijām, līdz ar to, ņemot vērā ievērojamo transportēšanas intensitāti, prognozējams, ka būtiskākie trokšņa traucējumi ar Paredzēto darbību ir sagaidāmi tieši no transportēšanas (ietekmes no derīgo izrakteņu transportēšanas aplūkotās šī atzinuma 6.4.4.nodaļā).
- 6.4.2.6. IVN ietvaros veikta trokšņa izplatības modelēšana, kurai izmantota datorprogramma *DataKustik CandaA Version 2017 MR 1* (Licence: UAB „*Kelprojekta*”, Kauņa, Lietuva), kas nodrošina aprēķinus atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 6.1. punktā noteiktajiem standartiem. Trokšņa datorprogrammas aprēķinos izmantotie ievades dati atspoguļoti Ziņojuma 19.pielikumā. Trokšņu aprēķini ieguves rezultātā un izplatības vizualizācija veikta, pamatojoties uz ISO 9613 standartu un ņemot vērā apkārtējās teritorijas reljefa datus un informāciju par apkārtējo ēku izvietojumu. Savukārt, lai aprēķinātu transporta radīto trokšņu līmeni, tika izmantota Francijā izstrādāta aprēķina metode "*NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTULCPC-CSTB)*". Modelēšanā pieņemts, ka visi mehāniskie līdzekļi darbojas vienlaicīgi, to izvietojums karjera teritorijā izvēlēts vistuvāk dzīvojamajai apbūvei, savukārt drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas iekārtas darbojas tehnoloģiskajā laukumā. Darba laiks karjerā

(dolomīta materiāla ieguve) plānots maksimāli 3 mēnešus gadā (jūnijs – augusts), darba dienās, darba laikā, no 7:00 - 19:00. Šķembu materiāla izvešana - darba dienās, darba laikā no 7:00 - 19:00.

- 6.4.2.7. Saskaņā ar Ziņojuma ietvaros veikto trokšņu novērtējumu aprēķināti trokšņu izplatības līmeņi no dažādiem trokšņa avotiem – gan pievedceļam, pa kuru tiks izvests sagatavotais šķembu materiāls, gan no karjerā strādājošās ieguves tehnikas. Modelēšana veikta četriem iespējami sliktākajiem scenārijiem, kad ieguves tehniskie līdzekļi darbojas vistuvāk potenciālās ieguves teritorijas ārējai robežai īpašuma “*Priedulāji*” un īpašuma “*Lietavnieki*” D daļās, īpašumu “*Grāvmalas*” un “*Rudzugraudi*” R daļā, īpašuma “*Rudzupuķe*” Z daļā (trokšņa izplatības kartes katram no gadījumiem 18.pielikumā). Novērtējuma rezultātā konstatēts, ka uzsākot Paredzēto darbību, tajā skaitā jau iecirkņa sagatavošanu, trokšņa līmenis iecirknim tuvāko dzīvojamo māju teritorijās pieaugs, tomēr novērtēts, ka tā kā tuvākās apdzīvotās viensētas atrodas salīdzinoši lielā attālumā (vairāk kā 520m attālumā), summāri (ņemot vērā gan ieguves tehnikas radīto troksni, gan trokšņa avotus tehnoloģiskajā laukumā, transporta kustību pa pievedceļu) kopējais/summārais trokšņa līmenis tuvāko dzīvojamo māju teritorijās būs ~40 dB(A), līdz ar to Trokšņa noteikumu Nr.16 robežlielumi netiks pārsniegti.
- 6.4.2.8. Novērtējot spridzināšanas radītās ietekmes un iespējamo vibrāciju izplatību, Ziņojumā ir ietverts plānoto risinājumu vērtējums un prognozētā ietekme salīdzināta ar secinājumiem, kas izdarīti citu ietekmes uz vidi novērtējumu ietvaros, kā arī, balstoties uz Ierosinātās līdzšinējo pieredzi atradnes “*Rudzusala*” izstrādē. Secināts, ka spridzināšanas darbu radītie paaugstinātie trokšņa līmeņi un svārstību intensitāte jeb vibrācijas vidē būs īslaicīgas (3-5 sekundes) un nebūtiskas jau sākot no ~ 70 – 80 m attāluma no sprādziena epicentra. Kopumā spridzināšanas darbus plānots veikt maksimums 6 reizes gadā. Šāda veida trokšņu emisijām netiek noteikti pieļaujamie trokšņu robežlielumi. Attiecībā uz spridzināšanas darbu veikšanu tiek ņemts vērā, ka to pieļaujamību derīgo izraķeņu ieguvei regulē ārējie normatīvie akti un noteic prasības gan spridzināšanas projekta izstrādei un saskaņošanai, gan drošības pasākumu paredzēšanai. Saskaņā ar Ziņojuma 3.3.nodaļā norādīto spridzināšanas darbi tiks veikti saskaņā ar iepriekš izstrādātu tipveida projektu urbšanas - spridzināšanas darbu veikšanai, kurā precīzi atrunāta darbu organizācijas kārtība, ieskaitot tuvumā esošo dzīvojamo māju iedzīvotāju informēšanu par spridzināšanas darbu raksturu un to veikšanas laiku. No Ziņojuma izriet, ka šīs prasības ir apzinātas un ir paredzēts nodrošināt drošības un piesardzības pasākumus, lai netiktu nodarīts kaitējums piegulošo zemju īpašniekiem.
- 6.4.2.9. Kopumā Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka modelēšanas rezultātā aprēķināts potenciāli sliktākais scenārijs ar lielāko iespējamo trokšņa traucējumu dzīvojamās teritorijās, jo situācija, kad visi mehāniskie līdzekļi darbojas vienlaicīgi un izvietojas vistuvāk dzīvojamai apbūvei, ir maz iespējama reālajā ieguves procesā, kā arī ņemts vērā, ka drupināšanas, šķirošanas un mazgāšanas iekārtas visu derīgā materiāla ieguves laiku darbosies tehnoloģiskajā laukumā, līdz ar to secināms, ka trokšņa robežlielumi un to pārsniegumi tuvāko dzīvojamo māju teritorijās nav sagaidāmi. Tajā pat laikā trokšņa novērtējuma aspektā uzmanība vēršama Darbības vietai un atradņu pievedceļam tuvākai viensētai “*Namiņi*”, kuras teritorijā aprēķināti ievērojami trokšņa pārsniegumi. Šajā kontekstā Iesniedzēja norādījusi, ka tā kā saimniecības “*Namiņi*” ēkas ir sabrukušas un viensēta pašlaik netiek apdzīvota, tad trokšņa robežvērtības konkrētajā teritorijā nav piemērojamas, tomēr, izvērtējot Paredzētās darbības apjomus un to, ka dolomīta ieguve plānota ilgtermiņā, Birojs norāda, ka gadījumā, ja viensēta tiek apdzīvota, tās teritorijā Ierosinātajai jānodrošina trokšņa mērījumu veikšana un traucējumu novēršana, paredzot atbilstīgus ietekmi mazinošus pasākumus, kā, piemēram, prettrokšņa sienu/valņu uzstādīšana, apstādījumu izveidošana u.c.. Tāpat Birojs norāda, ka Izstrādātājas

konstatētais ēku sabrukšanas fakts nevar būt par pamatu konkrētās saimniecības izslēgšanai no plānotās vides monitoringa programmas. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, Birojs atzīst, ka nav pamata Paredzētās darbības nepieļaušanai trokšņa traucējumu aspektā. Tai pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētā darbība nav pieļaujama ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā un Ierosinātajai jānodrošina to ievērošanu.
- b) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 *"Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām"* noteiktajām prasībām.
- c) Jāizstrādā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jānosaka spridzināšanas darbu projekts. Dolomīta slāņa uzirdināšana, pielietojot spridzināšanas metodi, jāveic tikai dienas periodā. Dolomīta slāņkopas irdināšanai spridzināšana pieļaujama, ievērojot visus nepieciešamos drošības un piesardzības pasākumus, lai netiktu nodarīts kaitējums piegulošo zemju īpašniekiem. Savlaicīgi jāsniedz informācija pašvaldībai un iedzīvotājiem par plānotajiem spridzināšanas darbiem karjerā, kā arī atbilstoši darbu veikšanas specifikai jānodrošina nepieciešamie drošības pasākumi.
- d) Sūdzību saņemšanas gadījumā viensētas „*Namiņi*” teritorijā Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa normatīvu pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.4.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

- 6.4.3.1. Ziņojumā ir ietverts Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz gaisa kvalitāti. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka aktualizētajā Ziņojumā ir iekļauts 2013.gadā un 2015.gadā izstrādātais gaisa piesārņojuma novērtējums, ko Birojs 2015.gadā nodevis izvērtēšanā jomas ekspertam. Tā kā IVN gaitā ievērojami paplašināta perspektīvā derīgā izrakteņa ieguves teritorija, Birojs secina, ka salīdzinot ar sākotnējo ieceri, kad dolomītu tika plānots iegūt tikai atradnes "*Priedulāji*" teritorijā, pašlaik izvērtējamās darbības gadījumā potenciālās izstrādes platības atrodas tuvāk individuālajām dzīvojamām mājām, tajā pat laikā joprojām neviena no viensētām neatrodas ieguves teritoriju tiešā tuvumā – tuvākās apdzīvotās viensētas atrodas vismaz 520 m attālumā, turklāt daļu viensētu no derīgā izrakteņa ieguves vietām pašlaik atdala meža joslas. Ziņojuma autori novērtējuši, ka, tā kā paredzēta secīga iecirkņu izstrāde un rekultivācija, kā arī Paredzētās darbības ietvaros netiek plānota ieguves apjoma palielināšana, tad, uzsākot ieguvi atradnē "*Priedulāji*" 4,2 ha platībā, bet perspektīvā - arī citās potenciālajās

ieguves teritorijās, būtiskas izmaiņas gaisa piesārņojuma ietekmju aspektā nav sagaidāmas un savstarpējo ietekmju kontekstā ietekmju summēšanās nav paredzama.

6.4.3.2. Saskaņā ar Ziņojumu veicot Paredzēto darbību, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būs putekļu daļiņu emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas (tajā skaitā izmantojot spridzināšanu), apstrādes, glabāšanas un transportēšanas, kā arī putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem. Ziņojumā identificēti šādi ar Paredzēto darbību saistīti gaisa piesārņojošo vielu emisijas avoti:

- putekļu emisijas no dolomīta iegūšanas karjerā un pārstrādes šķirošanas laukumā (PM₁₀, PM_{2,5});
- putekļu emisijas no dolomīta spridzināšanas (PM₁₀, PM_{2,5});
- gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas karjerā un autotransporta iekšdedzes dzinējiem šķirošanas laukumā (CO, NO_x, SO₂, PM₁₀, PM_{2,5});
- vēja erozija no materiāla krautnēm (PM₁₀, PM_{2,5}).

6.4.3.3. Lai novērtētu plānotās darbības rezultātā prognozējamās izmaiņas gaisa kvalitātē, IVN ietvaros veikta piesārņojošo vielu modelēšana un veikts arī sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Pamatojoties uz to, ka potenciālajā ieguves teritorijā šobrīd nav iespējams detalizēt konkrētās ieguves robežas, gaisa emisiju modelēšana veikta atradnei "*Priedulāji*", jo tās izstrādi plānots veikt tuvāko ~ 20 gadu laikā. Apskatīti divi atsevišķi emisijas avoti – karjers un šķirošanas laukums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Ziņojumā iekļautajā gaisa kvalitātes novērtējumā norādīts, ka materiāla ieguve plānota 1-3 mēnešus gadā, un aprēķinos pieņemts, ka ieguves darbi notiek ~ 30 dienas gadā, 8h/dnn, savukārt darbs šķirošanas laukumā tiek veikts no maija līdz novembrim ar tādu pašu darba laiku kā karjerā. Aprēķinos pieņemts, ka visi piesārņojošie avoti (arī karjerā) atrodas nulles līmenī, jo, izstrādājot augšējo kāpli, ir prognozējama vislielākā ietekme uz gaisa kvalitāti apkārtējā teritorijā, savukārt karjera izstrādes beigu posmā tā mazināsies. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka, veicot gaisa kvalitātes novērtējumu, apskatīts gaisa piesārņojuma aspektā tehnoloģiski nelabvēlīgākais iespējamais variants, kad pēc drupināšanas materiāls tiek izkrauts atsevišķā krautnē, no kuras tas tiek iekrauts šķīrotājā, lai gan uzsākot dolomīta ieguves procesu, pārstrādes procesā atkarībā no šķirošanas laukumā esošās tehnikas iespējams ieviest tehnoloģiskā procesa izmaiņas un drupinātos akmeņus no drupinātāja šķīrotājā var iekraut pa tiešo no transportiera lentas.

6.4.3.4. Ziņojumā ir sniegti esošās situācijas gaisa piesārņojuma aprēķinu rezultāti, kas veido gaisa piesārņojuma fonu Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā. Izmešu gaisā aprēķinu un modelēšanu ir veikusi VSIA "*Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*" (turpmāk - LVĢMC), ņemot vērā pieejamo informāciju gan par stacionāriem piesārņojuma avotiem (datu bāze 2-Gaiss), gan par mobiliem piesārņojuma avotiem (transporta plūsmu intensitātes mērījumu dati). Vadoties no šīs informācijas sastādītas arī esošās situācijas gaisa piesārņojuma kartes (Ziņojuma 13.1 un 13.2. pielikums).

6.4.3.5. Ziņojumā veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. No derīgo izrakteņu ieguves procesiem, tajā skaitā spridzināšanas, aprēķinātas daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, savukārt no izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} un sēra dioksīdu emisijas. Novērtējot ar Paredzēto darbību saistīto gaisa piesārņojuma līmeni un Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana ar programmu *EnviMan*, izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības,

apbūves raksturojums un meteoroloģiskie rādītāji (Zilānu novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati). Izklīdes kartes, kas attēlo gaisa piesārņojuma līmeni Jersikas pagastā bez operatora darbības, kā arī kartes, kurās redzams tikai atradnes radītais gaisa piesārņojums, pievienotas Ziņojuma 13.pielikumā. Saskaņā ar Ziņojuma 4.1.9.3. tabulā ietvertu izklīdes aprēķinu rezultātu apkopojumu, Paredzētās darbības rezultātā Darbības vietā sagaidāma šāda piesārņojuma maksimālā summārā koncentrācija, ņemot vērā esošo piesārņojuma (fonu):

- CO (oglekļa oksīdam) 50 – 584 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (8 stundu maksimālā koncentrācija);
- NO₂ (slāpekļa dioksīdam) 2,1 – 21,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija);
- NO₂ 31 - 118 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (stundas 19.augstākā vērtība);
- SO₂ (sēra dioksīdam) 0,710 – 0,864 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts 36.augstākā koncentrācija);
- SO₂ 0,505 – 0,588 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (stundas 25.augstākā vērtība);
- daļiņām PM₁₀ 5,02 – 6,87 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija);
- daļiņām PM₁₀ 10,12 – 16,39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts 36.augstākā koncentrācija);
- daļiņām PM_{2,5} 3,01 – 4,28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija).

6.4.3.6. Novērtējot attiecībā pret Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 *"Noteikumi par gaisa kvalitāti"* ietvertajiem normatīviem, secināts, ka nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības, Paredzētās darbības rezultātā nav sagaidāms pārsniegums. Saskaņā ar novērtējumu Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām ir putekļu daļiņu emisijas (PM₁₀), kuru diennakts koncentrācija var sasniegt līdz pat ~ 33% no normatīva, savukārt gada vidējās PM₁₀, kā arī PM_{2,5} koncentrācijas ieguves teritorijas robežās var sasniegt ~ 17% no normatīva. Attiecībā uz citām gaisu piesārņojošām vielām secināms, ka augstākās gada un stundas koncentrācijas veido NO₂ emisijas, kas iecirkņa teritorijā var sasniegt attiecīgi 54% un 59% no normatīvā noteiktā robežlieluma, tomēr emisiju ārpus atradnes robežām un tuvāko dzīvojamo māju tuvumā ietekme uz gaisa kvalitāti netiek prognozēta kā būtiska.

6.4.3.7. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Ar programmu EnviMan tika atrastas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un ņemot vērā Zilānu novērojumu stacijas datus, tika noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti parāda, ka nelabvēlīgos laikapstākļos, kas konkrētajā gadījumā ir vēja virziens 65° (ZA, A vējš), vēja ātrums – 1,1 m/s un gaisa temperatūra 2,4°C piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas ir: CO 407 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, NO₂ 814 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, PM₁₀ 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, PM_{2,5} 24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, un SO₂ 0,29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, kas NO₂ gadījumā vairākkārt (~ 4 reizes) pārsniedz normatīvos noteiktos robežlielumus. Saskaņā ar Ziņojumu novērojumu periodā ~ 44 % gadījumu atkārtojies vējš ar ātrumu 2 - 3 m/s (Ziņojuma 2.4. tabula). Līdz ar to var secināt, ka biežāk tiek novērots putekļu izklīdei nelabvēlīgs vēja ātrums, no kā izriet, ka pie noteiktiem apstākļiem putekļu izklīde tiek kavēta, un piesārņojošo vielu koncentrācijas var būt paaugstinātas. Tas papildus apliecina nepieciešamību paredzēt risinājumus putekļu emisiju mazināšanai jau avotā, tajā skaitā (pie nepieciešamības) veicot ceļu mitrināšanu, un pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem izvairoties no tādu darbību veikšanas, kas būtiski palielina piesārņojuma koncentrāciju gaisā (piemēram, krautņu pārvietošanas).

6.4.3.8. Birojs secina, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi (gan ietekmes uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa aspektā), nav papildus vērtētas tādu procesu kā teritorijas sagatavošana ietekmes (apauguma izciršana, virskārtas novākšana, izvietošana). Tomēr Biroja vērtējumā nav pamata uzskatīt, ka šo darbu radītā ietekme tik būtiski palielinātu kopējo ietekmju apjomu tuvumā esošo dzīvojamo māju teritorijās, lai tās pārsniegtu

normatīvajos aktos noteiktos robežsliekšņus un ietekmes var būt salīdzināmas ar ilgtermiņā novērtēto.

- 6.4.3.9. Izvērtējot Ziņojumā sniegto gaisu piesārņojošo vielu emisiju un izmaiņu gaisa kvalitātē novērtējumu, Birojs konstatē, ka Ziņojumā ietverta vietām pretrunīga informācija par derīgā izraksteņa iegūšanas intensitāti un plānotajām ieguves platībām, proti, veicot emisiju izkliedes aprēķinus, ieguves darbu ilgums pieņemts 30 dienas gadā (citviet Ziņojumā norādīts, ka ieguve plānota maksimāli 3 mēneši gadā), bet plānoto iecirkņu platības 3-4 ha (citviet Ziņojumā sniegta informācija, ka iecirkņi plānoti ~ 4-6 ha platībā). Līdz ar to, vērtējot gaisu piesārņojošo vielu emisijas, Birojs secina, ka, aprēķinātās piesārņojošo vielu emisijas uzskatāmas par orientējošām un veicot dolomīta ieguvu ilgāk un lielākā platībā, atsevišķu aprēķināto lielumu vērtības, piemēram, gada vidējā putekļu koncentrācija, ir sagaidāmas augstākas.
- 6.4.3.10. Konstatētās neprecizitātes gaisa kvalitātes novērtējumā Birojs ņem vērā, izdarot apsvērumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu un pasākumiem tās uzraudzībai un kontrolei. Tajā pat laikā Biroja vērtējumā Ziņojumā iekļautais gaisa piesārņojuma novērtējums atradnes teritorijā ir pietiekami reprezentatīvs, lai prognozētu Paredzētās darbības realizācijas rezultātā radīto gaisa piesārņojuma apjomu arī perspektīvajās ieguves teritorijās, līdz ar to Birojs secina, ka IVN rezultātā ietekme uz gaisa kvalitāti, ko varētu radīt Paredzētā darbība, ir novērtēta, kā arī ir noteikti nelabvēlīgie meteoroloģiskie apstākļi, pie kuriem jāveic ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumi.
- 6.4.3.11. Novērtējis Ziņojumā ietvērto informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka izstrādātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliedes modelēšana par darbību pašā atradnē norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama, nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus atradnes robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas MK noteikumos Nr.1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību, turklāt jāņem vērā, ka Darbības vietas tiešā tuvumā nav sastopamas viensētas vai apdzīvotas vietas. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie un novērtētie pasākumi, dolomīta ieguve vienlaicīgi notiek tikai vienā iecirknī un pakāpeniski tiek veikta izstrādāto teritoriju rekultivācija, tiek ievēroti Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā definētie darbības realizācijas apjomi un laiks, proti, visas, tajā skaitā ar ieguvu un transportēšanu saistītās darbības, ir plānots veikt tikai darba dienās, dienas periodā no 7:00 – 19:00 (derīgo izraksteņu ieguvu plānots veikt maksimāli 3 mēnešus gadā, 8-12 stundas dienā, bet gatavās produkcijas izvešana atkarībā no pieprasījuma plānota visu gadu darba dienās laikā no plkst. 8:00 līdz 17:00). Gadījumā, ja noteiktu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta (1) daļas 3) punkta c) apakšpunktu). Vienlaikus, gan atbilstoši Ziņojumam, gan šajā Biroja atzinumā noteiktajam, ir jāparedz pasākumi, lai samazinātu putekļu veidošanos un izplatību. Ziņojumā iestrādāti vairāki pasākumi, piemēram, Ierosinātāja nepieciešamības gadījumā paredzējusi veikt ražošanas iecirkņu un pievedceļa mitrināšanu (Ziņojuma 7.nodaļa). Tāpat ar mērķi samazināt putekļu emisijas, Ierosinātāja ir apņēmusies (sākotnēji) vismaz 2 reiz gadā sausajā sezonā pie lēniem vēja ātrumiem veikt gaisa kvalitātes kontroles mērījumus ārpus karjera teritorijas (putekļu ierobežošanas pasākumu ieviešanas

nepieciešamības novērtēšanai). Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24.panta (1)daļas 2)punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu. Līdz ar to, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietvertu vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- b) Sausā laikā jānodrošina grantētā piebraucamā ceļa laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas mazina putešānu, samazinot iespējamu putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās.
- c) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un izpilde. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- d) Derīgo izrakteņu ieguve vienlaicīgi īstenojama tikai vienā derīgo izrakteņu ieguves iecirknī, izslēdzot summāro ietekmi no derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistītajiem transportēšanas, pārstrādes u.c. procesiem citos atradnes iecirkņos.

6.4.4. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes:

6.4.4.1. Ziņojuma 2.3. un 4.2.nodaļās ir ietverta informācija par Paredzētās darbības gaitā iegūtā materiāla transportēšanas maršrutu iespējām, to izvietojumu attiecībā pret dzīvojamām mājām un plānoto satiksmes intensitāti. Ziņojumā sniegta informācija, ka Ierosinātāja paredzējusi izmantot 2 transportēšanas maršrutus:

6.4.4.1.1. Pirmais maršruts paredz izmantot pašvaldības autoceļu J17, kas atrodas D virzienā no Darbības vietas. Izmantojot šo maršrutu, autoceļam tuvākā saimniecība *Adenaite* atrodas 100 m attālumā no transportēšanas maršruta, nedaudz tālāk no ceļa atrodas saimniecība *Vingri*, kā arī viensēta *Skaras*.

6.4.4.1.2. Otrais maršruts paredz izmantot pašvaldības autoceļu J01, kas virzās gar apdzīvotu vietu *Iztekas* un vairāku dzīvojamo māju teritorijām (*Iztekas*, *Jauniztekas*, *Veciztekas*, *Rančo*). Abi maršruta varianti šķērso ciemu *Upenieki*, kur tuvākās dzīvojamās mājas atrodas ~ 10 m attālumā no ceļa; otrs transportēšanas maršruts ir par ~ 2 km garāks nekā pirmais.

6.4.4.2. Tomēr izvērtējot Ziņojumu kopumā, Birojs konstatē, ka attiecībā uz transportēšanas maršrutu izvērtējumu Ziņojumā atrodama pretrunīga informācija, kas arī pēc labojumu veikšanas iekļauta aktuālajā Ziņojuma versijā, proti, no Ziņojuma izriet, ka faktiski dolomīta šķembu pārvadāšanai Ierosinātāja plāno izmantot abus plānotos maršrutus (pašvaldības ceļus J17 un J01), kā tas minēts Ziņojuma 4.2. nodaļā, tajā pat laikā

Ziņojuma 2.3. nodaļā norādot, ka kā galveno transportēšanas ceļu plānots izmantot autoceļu V757 abos virzienos (autoceļa A6, lauku apdzīvotas vietas *Stares* virzienā). Savukārt no Ziņojumā iekļautā 4.2. attēla secināms, ka kā pirmo transportēšanas maršrutu paredzēts izmantot autoceļu V757, bet kā otro - pašvaldības ceļu J17 (citviet, Ziņojuma 4.2. nodaļā minēts, ka autoceļu V757 nav plānots izmantot ierobežotās nestspējas dēļ). Tādējādi no Ziņojuma izriet, ka Ierosinātāja, iespējams, plāno izmantot visus iespējamus derīgā materiāla transportēšanas maršrutus Darbības vietas apkārtnē, turklāt Ziņojumā vērsta uzmanība, ka ceļu lietotājiem ir tiesības transportlīdzekļu satiksmei lietot visus autoceļus, uz kuriem neattiecas īpašs aizliegums, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus un Ministru kabineta noteikumus par autoceļu valsts aizsardzību. Vienlaikus Birojs norāda, ka Ziņojuma 17. pielikumā “*Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols, pārskats par saņemtajiem komentāriem un ziņojumā veiktajiem labojumiem*” atrodama informācija, ka “*Izstrādātāja neparedz turpmāk izmantot autoceļu caur Izteku ciemu*” (otrais transportēšanas maršruts). Birojs apzinās, ka IVN procedūras veikšanas laikā vairākkārt mainoties apstākļiem un Ierosinātājas sākotnējai iecerei, iespējamās arī iepriekš neparedzētas transportēšanas maršrutu izmaiņas, turklāt šajā laika posmā Ziņojums ticis gan pārstrādāts, gan papildināts, taču kopumā Birojs negatīvi vērtē neviennozīmīgas informācijas, kas konkrētajā gadījumā tieši skar apdzīvotas vietas *Iztekas* un citu netālu esošo māju iedzīvotāju intereses, iekļaušanu aktuālajā Ziņojuma redakcijā. Kopumā Birojs konstatē, ka piemērotāko transportēšanas maršrutu noteikšana joprojām ir aktuāla problēma, ar ko saistīta Paredzētās darbības realizācija, kas jārisina vietējai pašvaldībai sadarbojoties ar Ierosinātāju.

- 6.4.4.3. Raksturojot Paredzētās darbības radīto ietekmi gaisa un trokšņa novērtējuma aspektā, sniegta informācija, ka dolomīta spridzināšanas darbus plānots veikt maksimums 6 reizes gadā, gatavās produkcijas izvešana atkarībā no pieprasījuma plānota visu gadu darba dienās laikā no plkst. 8:00 līdz 17:00. No Ziņojuma izriet, ka nav izslēgta dolomīta transportēšana arī laikā no 7:00 – 19:00, iekļaujoties 8 h laika periodā. Paredzēto darbību nav plānots veikt brīvdienās un svētku dienās. Materiālu izvešanai plānots izmantot vismaz 20 m³ tilpuma automašīnas, tādējādi aprēķināts, ka dolomīta pārstrādes laikā (153 dienas gadā) plānoti maksimums 30 kravas mašīnu reisi dienā (turp un atpakaļ – 60 braucieni; 1 kravas mašīna ik pēc 8 minūtēm).
- 6.4.4.4. Tā kā Ziņojumā apskatītajos dolomīta transportēšanas maršrutos pašvaldības autoceļu tiešā tuvumā atrodas vairākas dzīvojamās mājas un apdzīvotas vietas, tad, lai novērtētu dolomīta transportēšanā iesaistītā autotransporta prognozējamo ietekmi uz gaisa piesārņojumu, Ziņojumā veikta piesārņojošo emisiju līmeņu modelēšana (Ziņojuma 13.2.pielikums). Vērtējot summāro gaisa piesārņojuma līmeni uz pašvaldības autoceļiem, kā arī nelielā vietējas nozīmes autoceļa V757 posmā, konstatēti daļiņu PM₁₀ diennakts 36.augstākās koncentrācijas robežvērtības (robežvērtība – 50 µg/m³) pārsniegumi autoceļa V757 posmā ar grants segumu, kuru tiešā tuvumā neatrodas dzīvojamās mājas. Savukārt pie transportēšanas maršrutu tuvumā esošajām dzīvojamām mājām maksimālā daļiņu PM₁₀ diennakts 36.augstākās koncentrācija aprēķināta ~ 46 µg/m³, kas tuvojas, taču nepārsniedz noteikto normatīvu robežlielumu. Kopumā Ziņojumā secināts, ka tā kā Paredzētā darbība nākotnē neparedz būtiskas ieguves apjoma, derīgo izrakteņu pārstrādes un transportēšanas intensitātes izmaiņas, tad, nepalielinot iegūtā materiāla ieguves un iegūtā materiāla transportēšanas apjomus un intensitāti, Paredzētā darbība nebūs priekšnoteikums līdzšinējās ietekmes apjoma palielinājumam. Tomēr Birojs vērš uzmanību, ka emisiju aspektā novērtēti tikai divi iespējamie transportēšanas maršruti un ietekmes uz autoceļa V757 vērtējums visā tā garumā līdz autoceļam A6 un apdzīvotai vietai *Stares*, Ziņojumā nemaz nav veikts. Tāpat norādāms, ka faktiskais gaisa un arī trokšņa piesārņojums uz konkrētajiem autoceļiem būs atkarīgs no transporta intensitātes un derīgo izrakteņu pieprasījuma, un

tā būtiska pieauguma gadījumā nav izslēdzamas lielākas ietekmes kā pašlaik prognozēts, turklāt konkrētā ietekmes aspekta kontekstā nozīmīga ir arī ceļa kvalitāte.

- 6.4.4.5. Attiecībā uz autoceļu kvalitāti un izmantošanas iespējām Ziņojumā norādīta pretrunīga informācija, proti, - Ziņojumā autoceļu kvalitāte vērtēta kā apmierinoša, tajā pat laikā norādot, ka autoceļam V757 ir nepietiekama nestspēja. Bažas par Ierosinātās Paredzētās darbības radīto ietekmi uz apkārtējo autoceļu kvalitāti vairākkārt rakstiski izteikuši iedzīvotāji, uzmanība autoceļu kvalitātei vērsta arī Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā un citos saistītos dokumentos. Ziņojumam pievienotajā VAS *“Latvijas Valsts ceļi”* 2016.gada 17.jūnija vēstulē Nr.4.6.4.-120 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai derīgo izrakteņu atradnē “Priedulāji” un paplašinātajā platībā Līvānu novada Jersikas pagastā”* VAS *“Latvijas Valsts ceļi”* Paredzētās darbības realizācijai izvirzījuši vairākus nosacījumus, cita starpā izvirzīti nosacījumi ceļu kvalitātes nodrošināšanai, tajā skaitā noteikts, ka gadījumā *“ja tiks paredzēta intensīva smagsvara autotransporta kustība, paredzēt pasākumus valsts autoceļa V757 segas konstrukcijas pastiprināšanu atbilstoši paredzētajām slodzēm. Veikt atputeķļošanas pasākumus – segas apstrādi ar saistvielām (bitumena emulsija/asfaltbetons, CaCl₂ utt.) tajos ceļa posmos, kur putekļi pasliktina iedzīvotāju dzīves apstākļus”*. Arī Ziņojumā secināts, ka transporta radītie putekļi pastiprināti veidosies ilgstoša sausuma periodā uz autoceļiem, kur ir grants segums, kas var radīt tuvāko viensētu iedzīvotāju diskomfortu, tādēļ Ziņojumā norādīts, ka pie gaisa piesārņojuma izkļiedei nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem nepieciešams veikt piesārņojumu samazinošus pasākumus, kā, piemēram, sausā laikā ceļu mitrināt un apstrādāt ar putekļu mazināšanai paredzētu līdzekli, nepieciešamības gadījumā mitrinot arī pievedceļu. Ziņojumā norādīts, ka darbības Ierosinātāja autoceļu uzturēšanu paredzējusi veikt atbilstoši VAS *“Latvijas Valsts ceļi”* izvirzītajiem nosacījumiem, līdz ar to Birojs secina, ka Ierosinātāja apzinās plānotu ceļu uzturēšanas pasākumu nepieciešamību gan esošajā, gan plānotajā situācijā un nenorobežojas no plānotās saimnieciskās darbības iespējamām ietekmēm transportēšanas aspektā. Tajā pat laikā Birojs vērš uzmanību, ka lēmuma pieņemējam par Paredzētās darbības akceptu (vietējai pašvaldībai) jāizvērtē konkrētā autoceļa stāvoklis, un nepieciešamības gadījumā nav izslēgts, ka pašvaldība var noteikt papildus nosacījumus vietējās pašvaldības autoceļu lietojumam.
- 6.4.4.6. Saskaņā ar Ziņojumu IVN ietvaros veikta trokšņa modelēšana atradnes pievedceļam un katram ieguves iecirknim, taču transportēšanas maršrutos, pamatojoties uz izejas datu trūkumu, trokšņa modelēšana nav tikusi veikta. Šajā kontekstā Birojs norāda, ka dati par satiksmes intensitāti uz autoceļa V757 ir pieejami VAS *“Latvijas Valsts ceļi”* mājaslapā. Izvērtējot publiski pieejamo informāciju Birojs secina, ka autoceļa V757 satiksmes intensitāte ir 244 vienības diennaktī (2016.gada dati) un tā tuvumā atrodas vairākas dzīvojamās mājas un apdzīvotas vietas. Ņemot vērā ievērojamo paredzēto transportēšanas intensitāti (1 kravas auto ik 8 minūtes) un to, ka troksnis no derīgo izrakteņu pārvadāšanas summēsies ar esošo satiksmi, ir konstatējams, ka derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmju mazināšana un pārvaldība ir nozīmīgs ar Paredzēto darbību saistīts aspekts, par ko kopumā Ziņojums nesniedz plašāku vērtējumu nevienam no iespējamajiem transportēšanas maršrutiem. Tomēr, ņemot vērā, ka transporta intensitātes aspektā nav paredzētas izmaiņas attiecībā pret esošo situāciju, tad kopumā Birojs nekonstatē Paredzētās darbības veikšanu izslēdzošus apstākļus, ja Ierosinātāja ievēros izvirzītos nosacījumus un nodrošinās nepieciešamo pasākumu īstenošanu Paredzētās darbības radītās ietekmes mazināšanai vai novēršanai.
- 6.4.4.7. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojumā apskatīts tikai tāds risinājums, kas ieguves darbus atradnes iecirkņos un derīgā materiāla transportēšanu paredz veikt dienas laikā (atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 12.punktam periods no plkst.7.00

– 19.00), turklāt pie transportēšanas intensitātes, kas vidēji nepārsniedz 60 kravas reisu dienā, līdz ar to ir pamatoti noteikt, ka ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisu nav pieļaujams veikt ārpus minētā laika perioda un Ierosinātajai būtu jānodrošina, ka vidējā transportēšanas intensitāte nepārsniedz trokšņa novērtējumā prognozēto. Tomēr šāds nosacījums ir grūti pārvaldāms, turklāt jau Ziņojumā norādīts, ka reisu skaits paredzams vidēji 60 reisi dienā. Reisu skaits dienā var būt atkarīgs no virknes dažādiem faktoriem, tajā skaitā derīgo izrakteņu pieprasījuma, tādēļ tas var būt arī lielāks. Līdz ar to un jo īpaši tādēļ, ka nav modelēts prognozējamais troksnis no derīgā materiāla transportēšanas, un nav izslēdzams, ka tas var pārsniegt pieļaujamo vērtību 55dB(A), ir pamatoti papildus noteikt, ka Ierosinātajai ir jānodrošina arī trokšņa uzraudzības un kur nepieciešams - izplatības mazināšanas pasākumi. Konkrētajā gadījumā (dzīvojamās mājas atrodas ļoti tuvu autoceļiem un dolomīta ieguve ir paredzēta ilgstoši) kā papildus risinājums varētu būtu nosakāma, piemēram, trokšņa izplatības barjeru (pretrokšņa siena vai valnis) izbūve attiecīgajos autoceļu posmos, vai arī attiecīgu aizsargstādījumu izveide, dzīvojamo ēku pretrokšņa izolācijas pasākumi, ceļa seguma uzlabošana vai pat nomaiņa (arī uzturēšana), kas var nelabvēlīgu ietekmi mazināt. Uzsākot Paredzēto darbību, reprezentatīvos apstākļos un periodā ir veicami trokšņa mērījumi un, pamatojoties uz to rezultātiem, nosakāms piemērotākais risinājums un to realizācijas vietas.

6.4.4.8. Birojs secina, ka Ierosinātajās transporta kustība ir daļa no līdzšinējām trokšņa un daļiņu emisijām un, lai arī ar Paredzētās darbības realizāciju šādas ietekmes nepalielinātos, - to izpausme paildzinātos (t.i. – turpinātos). Ņemot vērā minēto, tajā skaitā pie apstākļiem, ka Ziņojumā nav ietverts tāds pastāvošā trokšņa novērtējums, kas ļautu salīdzināt esošo situāciju uz apkārtējiem autoceļiem ar normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām un mērķlielumiem, un nav izslēgts, ka tajās dzīvojamās teritorijās, kas atrodas tieši pie autoceļiem, sasniegs Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežvērtību dienas periodam, - Ierosinātāja nevar norobežoties no nepieciešamības paredzēt pasākumus, lai ietekmi un traucējumus mazinātu, jo īpaši gadījumos, ja tiktu saņemtas argumentētas sūdzības. Šādi samērīgi ierobežojumu būtu nosakāmi arī nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem. Līdz ar to, ņemot vērā gan darbības specifiku un ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskās apspriešanas gaitā vietējo iedzīvotāju paustās bažas un viedokli, gan iespējamās kumulatīvās ietekmes un varbūtējus traucējumus dzīvojamo māju zonā, jo īpaši sausajā sezonā, **Birojs uzskata par nepieciešamu konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt papildus nosacījumus transportēšanai, ar kādiem paredzētā darbība iespējama, vai nav pieļaujama. Attiecībā uz gaisa kvalitāti, putekļu emisiju samazināšanu un iespējamiem uzraudzības pasākumiem Birojs nosacījumus jau ir ietvēris iepriekš šajā atzinumā, līdz ar to, papildus noteic, ka:**

- a) **Piemērotākais derīgo izrakteņu transportēšanas maršruts nosakāms pašvaldībai sadarbībā ar Ierosinātāju.**
- b) **Tā kā plānotā smagsvara autotransporta kustība pa vietējas nozīmes autoceļu V757 vērtējama kā intensīva, transportēšanas maršrutā sadarbībā ar pašvaldību un VAS „Latvijas Valsts ceļi” ir jānodrošina un jāuztur atbilstošas nestspējas ceļa parametri un ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē, veicot atjaunošanas darbus un pie nepieciešamības nodrošinot sezonālo ierobežojumu ievērošanu. Savukārt pašvaldības ceļu izmantošanas nosacījumi nepieciešamības gadījumā izvēršami pašvaldībai, nosakot tādus ceļu izmantošanas nosacījumus kā, piemēram, autoceļu sezonālos ierobežojumus vai autotransporta plūsmas dalīšanu, kas iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā.**

- c) Bez atkārtota sākotnējā izvērtējuma veikšanas nav pieļaujama plānotā ieguves un transportēšanas apjoma palielināšana.
- d) Ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisus nav pieļaujams veikt ārpus Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" 1.pielikuma 1.2.punktā noteiktā dienas laika (periods no pulksten 7.00 – 19.00).
- e) Sausā laikā jānodrošina plānotā transportēšanas maršruta apstrāde ar līdzekli, kas samazina putešānu, samazinot iespējamu papildus putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās.
- f) Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu līdz transportēšanai paredzētajiem ceļiem, kā arī viensētas "*Namiņi*" atrašanos viena atradnes pievedceļa tuvumā, pamatotu sūdzību saņemšanas gadījumā veicami emisiju mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu noteikšanu.
- g) Uzsākot Paredzēto darbību, reprezentatīvos apstākļos un periodā dzīvojamo māju teritorijās pie Paredzētās darbības transportēšanas trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, pamatojoties uz to rezultātiem, kur nepieciešams, nosakāms piemērotākais risinājums un to realizācijas vietas trokšņa ietekmes mazināšanai, kā arī veicama šādu pasākumu īstenošana. Pēc šādu pasākumu īstenošanas veicama to efektivitātes novērtēšana. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.4.5. Ietekme uz ainavu, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī plānotie rekultivācijas pasākumi:

- 6.4.5.1. Ziņojumā novērtēts, ka derīgā materiāla ieguves rezultātā tiks pārveidota Darbības vietas teritorija ievērojamā platībā (~ 30 ha), kurā tiks izmainīts esošais vides stāvoklis, tajā skaitā līdzšinējais reljefs un ainava, līdz ar to Ziņojumā ietverts Darbības vietas un tās apkārtnes ainaviskais vērtējums, kā arī Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem. Tāpat izvērtētas arī ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un dabas vērtībām, tajā skaitā Darbības vietai tiešā tuvumā esošo purvu teritorijām.
- 6.4.5.2. Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju pēc ainavu tipa apkārtnes ainava pieskaitāma lauku ainavām, ko raksturo lauku, mežu un apdzīvoto vietu mozaīka. Darbības vietu, kā arī daļu apkārtējās teritorijas, aizņem meliorētas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas tiek izmantotas pārsvarā kā pļavas un ganības. Ainavas skatu perspektīvas galvenokārt noslēdzas apkārt esošajos meža masīvos, tuvākās apdzīvotās teritorijas ir viensētas. Norādīts, ka kopumā teritorijas ainavas raksturs jau ir mainījies ar derīgo izrakteņu atradnes "*Rudzusala*" izstrādes uzsākšanu un to pavadošajām darbībām īpašumā "*Rudzupuķe*", kur atrodas ar dolomīta materiāla šķīrošanas laukums un dolomīta krautnes. Tajā pat laikā norādīts, ka potenciālās darbības rezultātā ainavas izmaiņas nākotnē lokālā līmenī var būt ievērojamas.
- 6.4.5.3. Lai sekmētu plānotās ieguves vietas iekļaušanos ainavā, nodrošinātu pilnvērtīgu ieguves vietas tālāku izmantošanu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, novērstu draudus iedzīvotāju veselībai un dzīvībai, kā arī apkārtējai videi, paredzēts veikt Darbības vietas rekultivāciju.

- 6.4.5.4. Saskaņā ar Ziņojumu derīgo izrakteņu ieguves vietu ir iespējams rekultivēt par ~ 23 ha lielu ūdenstilpi, kas ar laiku var kļūt par rekreācijas vietu, kā arī būtu piemērota vieta ūdensputnu ligzdošanai. Norādīts, ka perspektīvs ūdenstilpes izmantošanas veids nākotnē varētu būt arī zivju audzēšana rūpnieciskos apjomos. Vienlaikus Ziņojumā vērsta uzmanība, ka ūdenskrātuves vietā tiks pilnīgi norakts sprosts lānis, kas aizsargā Pļaviņu ūdens horizontu no virszemes piesārņojuma, līdz ar to ūdenskrātuves piesārņojuma gadījumā iespējama tieša piesārņotājielu iekļūšana Pļaviņu svītas dolomītos. Tāpēc rekultivācijas projektā izvēlams tāds turpmākais ūdenskrātuves izmantošanas veids, kas nerada piesārņojuma draudus. Rekultivāciju plānots veikt saskaņā ar izstrādātu rekultivācijas projektu, ko plānots sagatavot sadarbībā ar pašvaldību un ainavu speciālistu. Ziņojumā norādīts, ka papildus rekultivācijas darbiem ir nepieciešams veikt dažādus apzaļumošanas un ainavu veidošanas pasākumus, kas precizējami derīgo izrakteņu ieguves projektā vai atsevišķā projektā pēc ieguves darbu pabeigšanas.
- 6.4.5.5. Saskaņā ar Ziņojumu realizējot Paredzētās darbības alternatīvu, kas paredz atradnes "*Priedulāji*" un paplašināmās teritorijas pakāpenisku izstrādi un dolomītu ieguvī ar spridzināšanas tehnoloģiju, arī izstrādes iecirkņu rekultivācija paredzēta secīgi – pabeidzot izstrādi vienā no karjeriem un uzsākot derīgo izrakteņu ieguvī nākošajā iecirknī paralēli plānots veikt izstrādātā iecirkņa rekultivāciju. Atbilstoši Ziņojumam ieguves laukuma slēgšana paredzēta pēc derīgo izrakteņu krājumu izmantošanas, kas atkarīgs gan no ieguves uzsākšanas laika, gan no karjera izstrādes ilguma, kuru var ietekmēt dažādi apstākļi, tajā skaitā iegūtā materiāla noieta tirgus.
- 6.4.5.6. Ziņojumā sniegts vērtējums arī par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Atradni "*Priedulāji*" apsekojusi sugu un biotopu eksperte, savukārt paplašināmo platību dabas vērtības analizētas, izmantojot Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu bāzē "*Ozols*" ietverto informāciju. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam atradnes "*Priedulāji*", kā arī potenciālās ieguves teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamās augu sugas un īpaši aizsargājami biotopi, taču netālu no IVN izpētes teritorijas atrodas vairāku augstā tipa purvu teritorijas – lielākais no tiem ir *Krievu purvs*, kurā ietilpst *Birzāku purvs*, *Akaču purvs* un *Pētermuižas purvs*. Attiecībā uz tuvumā esošo purvu teritorijām Ziņojumā skaidrots, ka augstā tipa purvi veidojas uz vāji ūdeni caurlaidīgiem nogulumiem teritorijās ar augstu gruntsūdens līmeni un to ūdens krājumi papildinās ar atmosfēras nokrišņiem, līdz ar to Paredzētās darbības ietvaros radītās ietekmes pjezometriskā līmeņa pazemināšanās Pļaviņu ūdens horizontā, kuru no purva nogulumiem izolē vāji caurlaidīgie māla un mālsmilts nogulumi, nevar būtiski ietekmēt purvu hidroloģisko režīmu, savukārt iespējamā depresijas piltuve gruntsūdeņos neizsauks tādu apkārtnes teritorijas nosusināšanos, kas varētu izraisīt būtiskas ekosistēmas izmaiņas, līdz ar to novērtējuma rezultātā secināts, ka būtiska Paredzētās darbības ietekme uz purvu teritorijām nav sagaidāma. Tomēr Biroja ieskatā, palielinot ieguves apjomu, izstrādājamo iecirkņu platību un/vai izraisot gruntsūdens līmeņa pazemināšanos ilgstoši, - nevar pilnībā izslēgt ietekmi arī tuvāko purvu daļām, tāpēc būtiski ir ievērot Ierosinātās norādītos dolomīta iegūšanas apjomus un plānotās saimnieciskās darbības laika grafikus.
- 6.4.5.7. **Līdz ar to, lai gan Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā uz Darbības vietas apkārtnē esošajām ainaviskajām vērtībām un bioloģisko daudzveidību Birojs nesaskata tādus apstākļus, kādēļ Paredzēto darbību nebūtu iespējams veikt, tomēr saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama izpildot sekojošus nosacījumus:**
- a) **Uzsākot jaunas derīgo izrakteņu ieguves zonas izstrādi, nepieciešams vienlaikus uzsākt un veikt jau izstrādāto blakus esošo teritoriju, kuras nav nepieciešamas**

ar ieguvu un materiāla uzglabāšanu, apstrādi, pārstrādi u.c. saistīto darbību nodrošināšanai, rekultivāciju. Rekultivācija ir jāveic tā, lai izstrādātās teritorijas maksimāli iekļautos apkārtējā ainavā.

- b) Teritorijas rekultivācijas plānu izstrādāt saskaņojot ar pašvaldību un pieaicinot ainavu speciālistu. Rekultivācijas projektā izvēlams tāds turpmākais ūdenskrātuves izmantošanas veids, kas nerada piesārņojuma draudus.
- c) Rekultivējot izstrādātās atradnes, to nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes vairākos aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, augsnes kvalitātes, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem un drenāžas apstākļiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, tajā pat laikā ir jānodrošina Ziņojumā paredzētie vai tiem līdzvērtīgi risinājumi vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai, samazināšanai un monitoringam, kā arī Biroja noteiktie nosacījumi, ar kādiem darbība ir īstenojama, ja tiek saņemts paredzētās darbības akcepts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Attiecībā uz iespējamajiem derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutiem Birojs norāda, ka piemērotākais transportēšanas maršruts nosakāms Ierosinātājai sadarbībā ar pašvaldību, ņemot vērā Biroja, pašvaldības un SIA “*Latvijas Valsts ceļi*” izvirzītos nosacījumus.

Kā izriet no veiktā vērtējuma, par piemērotāko alternatīvu Paredzētās darbības realizācijai ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā nosakāma alternatīva, kas paredz veikt dolomītu ieguvu ar spridzināšanas metodi līdz ~ 2. kāplei (ieskaitot) jeb ~ – 10 m dziļumam (~ 87 m vjl.), galvenokārt tādēļ, ka, veicot iecirkņu pakāpenisku izstrādi un samazinot paredzēto ieguves dziļumu, ietekme uz ūdens horizonta ūdens līmeni būtu mazāka.

Direktors

A. Lukševics

2017.gada 25.septembrī